

Pirkanmaan
hyvinvointialue

PIRKANMAAN
PELASTUSLAITOS

VALVONTASUUNNITELMA 2024

Vahvistettu pelastusjohtajan päätöksellä § x, 20.11.2023

Sisällys

JOHDANTO	4
1. VALVONTASUUNNITELMAN MÄÄRITELMÄ JA TARKOITUS	6
2. ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN JA VALVONNAN VASTUUALUE SEKÄ VALVONTATOIMINTAAN VARATUT RESURSSIT	7
3. VALVONTATEHTÄVÄT	10
3.1. MÄÄRÄAIKAINEN VALVONTA	11
3.1.1. <i>Yritys- ja laitospöhteiden (A1-A6) valvonta</i>	13
3.1.2. <i>Asuinrakennusten valvonta</i>	14
3.2. EPÄSÄÄNNÖLISESTI SUORITETTAVA VALVONTA	15
3.2.1. <i>Ylimääräinen palotarkastus</i>	16
3.2.2. <i>Lausunto rakennuksen tai rakennusosan käyttöönotosta (erityinen palotarkastus)</i>	17
3.2.3. <i>Lausunto kiinteistön väestönsuojan käyttöönotosta (väestönsuojan käyttöönototarkastus)</i>	17
3.2.4. <i>Lausunto kiinteistön pelastusteistä (pelastustien koeajo)</i>	17
3.2.5. <i>Kemikaaliturvallisuuslain mukainen valvonta</i>	17
3.2.6. <i>Yleisötilaisuuksien valvonta</i>	20
3.2.7. <i>Muu valvonta</i>	21
3.3. ASIAKIRJAVALVONTA.....	21
3.3.1. <i>Pelastussuunnitelmien valvonta</i>	22
3.3.2. <i>Poistumisturvallisuus selvitysten valvonta</i>	22
3.3.3. <i>Suurten öljyvarastojen torjuntavalmiuden valvonta</i>	23
3.3.4. <i>Muu asiakirjavalvonta</i>	23
4. MUU ONNETTOMUUKSIEN EHKÄISYN JA VALVONNAN TEKEMÄ TYÖ	25
4.1. OHJAUS, NEUVONTA JA TURVALLISUUSVIESTINTÄ	25
4.1.1. <i>Ohjaus</i>	25
4.1.2. <i>Neuvonta</i>	25
4.1.3. <i>Turvallisuusviestintä ja -koulutukset</i>	26
4.2. YHTEISTYÖ JA PAIKALLINEN TURVALLISUUSUUNNITTELU	26
4.2.1. <i>Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa</i>	27
4.2.2. <i>Yhteistyö pelastuslain 42 §:n mukaisten ilmoitusten käsittelyssä</i>	30
4.2.3. <i>Yhteistyö pelastuslain 62 §:n mukaisten ilmoitusten käsittelyssä</i>	30
4.2.4. <i>Paikallinen ja alueellinen turvallisuus suunnittelutyö</i>	31
4.3. PALONTUTKINTA	31
4.4. ONNETTOMUUSKEHITYKSEN SEURANTA	32
4.5. VALMIUSTARKASTUKSET	33
5. VALVONTASUUNNITELMAN TAVOITTEET / KEHITTÄMISKOHTEET SEKÄ VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	34
5.1. TAVOITTEET	34
5.2. VALVONTASUUNNITELMAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI.....	35

6. VALVONTASUUNNITELMASTA TIEDOTTAMINEN	36
LIITTEET	37
VALVONTAVÄLITÄULUKOT A1-A6 JA B1	38
VALVONTAVÄLIEN MUUTOKSET JA NIIDEN SYYT VUODELLE 2024.....	39
VALVONTAVÄLIEN MUUTTAMISEN PERUSTEET	42

Johdanto

Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä. Valvontatehtävän toteuttaminen yksittäisessä kohteessa voi sisältää useita eri toimenpiteitä esim. valvontakäyntejä, asiakirjavalvontaa, poistumisturvallisuusselvitysten arviointia sekä neuvontaa ja muuta turvallisuusviestintää. Valvontaan liittyy myös viranomaisten välinen yhteistyö yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Pelastuslain 379/2011 mukaan pelastuslaitoksen tulee antaa ohjausta pelastuslain velvoitteiden toteuttamisessa.

Valvonnan ensisijainen tarkoitus on ohjata, neuvoa ja opastaa palo- ja henkilöturvallisuuden ylläpidossa ja kehittämisessä, ja siten osaltaan vähentää onnettomuuksia ja niistä aiheutuvia vahinkoja, mutta myös tarpeen mukaan valvoa säännösten noudattamista. Valvonnassa korostetaan kohteen omistajan, haltijan ja toiminnanharjoittajan toiminnan vastuuta turvallisuuden ylläpidossa ja parantamisessa.

Pelastustoimen strategia 2023 -2026: Pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisy on järjestetty riskiperusteisesti, yhdenmukaisesti ja vaikuttavasti. Tavoitteena on onnettomuuksien määrän vähentäminen ja onnettomuuksien seurannaisvaikutusten pienentäminen. Tulipalojen määrä vuoden 2030 loppuun mennessä puolitetaan. Asumisen paloturvallisuuden edistämisen tavoitteena on palokuolemien, henkilövahinkojen ja aineellisten vahinkojen vähentäminen. Tavoitteena on vahvistaa omatoimisen varautumisen osaamista kaikissa väestöryhmissä onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja onnettomuuksien seurannaisvaikutusten vähentämiseksi.

Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen onnettomuuksien ehkäisyn palvelut toteutuvat yhdenvertaisesti, yhdenmukaisesti ja laadukkaasti kohdistamalla onnettomuuksien ehkäisyn palvelut riskiperusteisesti.

Palvelujen suunnittelussa huomioidaan erilaisten asiakasryhmien tarpeet, keräämällä asiakaspalautetta systemaattisesti uudella asiakaspalautekyselyllä sekä madalletaan asiakasyhteydenottojen kynnystä lisäämällä päivystävän palotarkastajan chat-palvelu sekä yhteydenottolomake verkkosivuille.

Valvonta, ohjaus ja neuvonta sekä turvallisuusviestintä toteutetaan toisiaan täydentävästi ja tukien siten, että parannetaan toiminnan vaikuttavuutta. Omatoimista varautumista tuetaan erityisesti pelastussuunnitelmiin kohdistetulla ohjauksella, neuvonnalla ja valvonnalla. Pirkanmaalla yleisötilaisuuksien turvallisuutta edistetään viranomaisten, kuntien, hyvinvointialueiden ja kolmannen sektorin yhteistyöllä.

Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen toiminnan suuntaamisessa huomioidaan myös onnettomuuskehityksen seurannasta ja palontutkinnasta saadut havainnot. Laadukkaalla viranomaisyhteistyöllä edistetään erityisesti rakentamisen ja asumisen paloturvallisuutta.

Pirkanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto on hyväksynyt 6.11.2023 Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätöksen vuosille 2024-2026.

Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston kautta ollaan päivittämässä Pelastuslaitosten valvonnan käsikirjaa, josta suuri osa tämän valvontasuunnitelman teksteistä on peräisin. Valvonnan käsikirjassa kuvataan tarkasti valvonnan toteuttamista ja lainsäädännöllistä pohjaa valvonnalle. Siihen kannattaa tutustua tämän suunnitelman rinnalla, jotta saa selkeän ja hyvän perustan koko valvontatehtävälle. Valvonnan käsikirja on saatavilla Pelastuslaitosten kumppanuusverkoston verkkosivuilta: <https://pelastuslaitokset.fi/julkaisut/valvonnan-abc> (16.11.2023 saatavilla).

Tampereella 20.11.2023

Mika Kontio
Pelastusjohtaja

Teemu-Taavetti Toivonen
Pelastuspäällikkö

1. Valvontasuunnitelman määritelmä ja tarkoitus

Pelastuslain 27 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan pelastustoimelle kuuluvista valvontatehtävistä. Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitoksen tulee pelastuslain 78 §:n mukaisesti tehdä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä. Valvontatehtävän toteuttamisesta on laadittava pelastuslain 79 §:n mukaisesti valvontasuunnitelma, jonka tulee perustua hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Valvontasuunnitelma on tarkistettava vuosittain ja muutoinkin, jos tarkistamiseen on erityinen syy. Valvontasuunnitelma on toimitettava tiedoksi aluehallintovirastolle. (PelL, 78 ja 79 §)

Valvontasuunnitelmassa on kuvattu valvontatoimintaan käytettävät resurssit, valvontatoiminnan sisältö, määräaikaisen ja epäsäännöllisesti suoritettavan valvonnan keinot, valvontakohteiden määrät sekä valvontavälit. Lisäksi valvontasuunnitelmassa on kuvattu viranomaisyhteistyö, valvontatoiminnan vaikuttavuuden ja suunnitellun valvonnan toteutumisen arviointi sekä muut onnettomuuksien ehkäisyyn ja valvonnan vastuualueella suoritettavat tehtävät.

Valvontasuunnitelman tavoitteena on kohdistaa valvontaa sinne, missä sitä eniten tarvitaan. Suunnitelmallisuus mahdollistaa resurssien priorisoinnin vuosittain toimintoihin, joista arvioidaan olevan eniten vaaraa ja haittaa huomioiden kuitenkin, että valvonnan tulee olla laadukasta, säännöllistä ja tehokasta. Valvontasuunnitelmassa voidaan näiden kriteereiden kautta määrittellä valvonnan toteuttamisen menettelyt ja kohdentamisen.

Valvonnan suorittamiseksi pelastuslaitoksen on tehtävä palotarkastuksia ja muita valvontatehtävän edellyttämiä toimenpiteitä. Valvontatehtävän toteuttaminen yksittäisessä kohteessa voi sisältää useita eri toimenpiteitä esim. valvontakäyntejä, asiakirjavalvontaa, poistumisturvallisuusselvitysten arviointia sekä neuvontaa ja muuta turvallisuusviestintää. Valvontaan liittyy myös viranomaisten välinen yhteistyö yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Pelastuslain mukaan pelastuslaitoksen tulee antaa ohjausta pelastuslain velvoitteiden toteuttamisessa.

Pelastuslaitos voi periä valvontasuunnitelmassa määritellyistä valvontatoimenpiteistä pelastuslain 96 §:n mukaisesti maksun. Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuspalvelut perii maksun hyvinvointialueen aluehallituksen hyväksymän valvontamaksutaksan mukaisesti.

2. Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualue sekä valvontatoimintaan varatut resurssit

Onnettomuuksien ehkäisyn vastuualueen tehtävänä on kuntalaisten ohjaus ja neuvonta pelastustoimelle kuuluvissa kysymyksissä, pelastustoimen valvontatehtävät ja palontutkinta sekä näihin toimintoihin liittyvä kehittämistyö. Vastuualueen tehtäviin kuuluu toimialaan liittyvät maankäytön ja rakentamisen asiantuntijatehtävät, viranomais- ja sidosryhmäyhteistyö sekä paikalliseen turvallisuussuunnitteluun osallistuminen. Valvonnan tehtäviin sisältyvät sekä pelastuslain että kemikaaliturvallisuuslain pelastusviranomaiselle osoitetut tehtävät. Vastuualuetta johtaa valvontapäällikkö.

Alla olevassa taulukossa (taulukko 1) on kuvattu onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueen tehtäviä, niihin käytettävää resurssia sekä resurssitarpeen muutosta tulevaisuudessa. Lisäksi taulukkoon on merkitty kyseiseen tehtävään käytettävää onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan ulkopuolista resurssia pelastuslaitoksen eri vastuualueilta.

Taulukossa on käytetty henkilötyövuoden (htv) määritelmänä onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueen laskettua keskimääräistä tehokasta työaikaa (1 htv = 1240 tuntia).

Taulukko 1. Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuspalveluiden onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueen resursointi vuodelle 2024.

Toiminta	Kohde- määrä 2024	Toiminnalle varattava aika (tuntia) 2024	Toiminnalle varattava htv (1 htv = 1240 tuntia, teho- kasta aikaa) 2024	Arvio OE:n htv-tarpeesta 2027 ->	OE:n ulko- puolinen htv 2024
Määräaikainen valvonta					
A1-A6 -kohteet, määräaikainen palotarkastus	1400	7000	5,65	5,65	
A1-A6 -kohteet, paloturvallisuuden itsearviointi	230	460	0,37	0,37	
B100 -kohteet	80	400	0,32	0,32	
053, 054,055 -kohteet	50	250	0,2	0,2	
Pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset, määräaikainen palotarkastus	365	912,5	0,74	0,74	
Pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset, paloturvallisuuden itsearviointi	400	400	0,32	0,32	
Asuinrakennukset, pientalot	18 885	400	0,32	0,32	1,5
Jälkivalvonta (jälkipalotarkastus, asiakirjajälkivalvonta)	1262	1262	1,02	1,02	
Epäsäännöllisesti suoritettava valvonta					
Ylimääräinen palotarkastus A1: Toisen viranomaisen, kuntalaisen tai muun henkilön pelastuslain 42 §:n mukainen ilmoitus (ns. paloriski-ilmoitus)	390	1950	1,57	1,61	
Ylimääräinen palotarkastus A2: nuohojan, tarkastuslaitoksen, toisen viranomaisen tai muun henkilön pelastuslain 62 §:n mukainen ilmoitus (nuohousvilkailmoitus)	10	20	0,02	0,02	
Ylimääräinen palotarkastus B: Rakennus- tai muun työmaan yhteydessä havaitusta palovaarasta	5	10	0,01	0,02	
Ylimääräinen palotarkastus C: Rakennuksen henkilömäärän tai käyttötavan tilapäisen muuttumisen johdosta, mikäli muutos oleellisesti vaikuttaa käyttäjien turvallisuuteen (esimerkiksi tilapäismajoitus)	30	60	0,01	0,01	0,07
Ylimääräinen palotarkastus D: Perustetta epäillä, että kohteen palo- ja henkiloturvallisuudessa on vakavia puutteita (pelastusviranomaisen aloitteesta tekemät tarkastukset, palontutkintaan liittyvät tarkastukset)	130	260	0,21	0,21	
Ylimääräinen palotarkastus E: Teema- ja kohdetarkastukset tarvittaessa muiden viranomaisten kanssa (esimerkiksi anniskeluravintolat ja muut kokoontumistilat)	20	40	0,02	0,02	0,02
Ylimääräinen palotarkastus F: Kiinteistön omistajan tai haltijan pyyntö, mikäli tarkastusaihe tai -kohta on rajattu	100	200	0,16	0,24	

Ylimääräinen palotarkastus G: Paloteknisiin laitteisiin liittyvät tarkastukset, esimerkiksi erhetarkastukset	30	60	0,05	0,08	
Ylimääräinen palotarkastus H: Erikoistehosteiden tarkastus yleisötilaisuuden yhteydessä	15	30	0,02	0,04	
Ylimääräinen palotarkastus I: Pelastusviranomaisen tarvittaessa tekemä rakennusten käyttöönottoon liittyvä paloteknisen toteutuksen ennakkokatselmus	20	40	0,03	0,04	
Lausunto rakennuksen tai rakennusosan käyttöönotosta (erityinen palotarkastus)	270	1080	0,87	0,97	
Lausunto kiinteistön väestönsuojan käytöstä (väestönsuojan käyttöönottotarkastus)	95	190	0,15	0,16	
Lausunto kiinteistön pelastusteistä (pelastustien koeajo)	70	140	0,03	0,03	0,09
Kemikaaliturvallisuuslain mukainen valvonta		1224	0,99	1,07	0,05
Yleisötapahtumien valvonta		1440	1,0	2,0	0,16
Asiakirjavalvonta		770	0,62	0,81	
VALVONTATOIMINTA YHTEENSÄ	23858	18599	14,7	16,27	1,89
Ohjaus		3263	2,63	2,63	
Neuvonta		1380	1,11	1,11	
Turvallisuusviestintä ja -koulutus		330	0,27	0,27	
Yhteistyö onnettomuuksien ehkäisemisessä		6102	5,0	5,0	
Palontutkinta		760	0,61	0,61	0,2
Onnettomuuskehityksen seuranta		124	0,1	0,1	0,05
Valmiuden tarkastaminen		124	0,05	0,05	
Palaverit, koulutukset		1931	1,56	1,68	
Tiimityöt		1160	0,94	0,94	
Esihenkilötyö		1884	1,52	1,52	
Kehittämistyö		620	0,5	0,5	
YHTEENSÄ	23858	36277	28,99	30,68	2,14

3. Valvontatehtävät

Pelastuslain 78 §:n mukaan pelastuslaitoksen on alueellaan valvottava pelastuslain 2 luvun mukaisia jokaiselle asetettujen velvollisuuksien sekä 3 luvun mukaisia toiminnanharjoittajalle ja rakennuksen omistajalle ja haltijalle asetettujen velvoitteiden toteutumista ja noudattamista. Valvonnalla pyritään parantamaan ihmisten turvallisuutta ja vähentämään onnettomuuksia ja ihmisten kykyä toimia onnettomuustilanteissa. Pelastusviranomaisen suorittaman valvonnan painopisteenä on pelastuslain mukaisesti tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen sekä rakennusten käytönaikaisesta poistumisturvallisuudesta ja pelastustoiminnan edellytysten turvaamisesta huolehtiminen. Pelastuslain mukaisesti valvonnan tulee kohdistua velvoitteiden noudattamiseen ja toiminnoista aiheutuviin riskeihin.

Pelastuslaissa tai sen nojalla annetuissa säädöksissä ei määritellä valvottavia kohteita, määrävälejä tai keinoja, vaan pelastuslaitos määrittelee itse nämä alueellaan esiintyvien riskien ja valvonnan tarkoituksenmukaisen toteutumisen perusteella. Valvontasuunnitelman tarkoituksena on kohdentaa pelastuslaitoksen valvonta aiempaa paremmin alueen riskien ja muiden erityisten valvontatarpeiden mukaisesti.

Valvonnan riskiperusteisuus näkyy siinä, miten valvontaa kohdennetaan, mitä valvontamenetelmää käytetään ja mihin asioihin valvonnassa erityisesti kiinnitetään huomiota. Laki ei määrittele miten riskienarviointi tulisi suorittaa. Kaikille valvontakohteille tulee määritellä tarkastusvälit riskien arviointiin perustuen kuitenkin niin, että yksittäisten kohteiden tarkastusvälejä voidaan lyhentää tai pidentää tapauskohtaisesti. Tähän vaikuttaa esim. onnettomuustilastot (Pronto) ja kohteen turvallisuustason arviointi.

Valvonnan ensisijainen tarkoitus on ohjata, neuvoa ja opastaa palo- ja henkilöturvallisuuden ylläpidossa ja kehittämisessä. Tarkoituksena on osaltaan vähentää onnettomuuksia ja niistä aiheutuvia vahinkoja, mutta myös tarpeen mukaan valvoa säännösten noudattamista. Valvonnassa korostetaan kohteen omistajan, haltijan ja toiminnanharjoittajan toiminnan vastuuta turvallisuuden ylläpidossa ja parantamisessa.

Valvontakäynnit: määräaikainen valvonta, epäsäännöllisesti suoritettava valvonta ja asiakirjavalvonta ovat keinoja toteuttaa pelastuslaitosten valvontatehtävää. Määräaikainen valvonta on valvontasuunnitelmassa suunniteltua määrävälein suoritettavaa valvontaa. Määrävälein toistettavien valvontakäyntien lisäksi pelastuslaitos suorittaa epäsäännöllisesti suoritettavaa valvontaa, jonka määrää ei voi ennakoita. Epäsäännöllisesti suoritettava valvonta voi käynnistyä pelastusviranomaisen aloitteesta, asiakkaan, toisen viranomaisen tai muun tahon yhteydenotosta.

Asiakirjavalvonnalla arvioidaan ja varmistetaan, että kohteet noudattavat pelastuslain säännöksiä. Asiakirjavalvonnassa käytettäviä asiakirjoja ovat mm. pelastussuunnitelmat, poistumisturvallisuusselvitykset, paloturvallisuuden itsearviointilomakkeet sekä laitteistojen huolto- ja kunnossapitodokumentit.

3.1. Määräaikainen valvonta

Pelastuslain mukainen määräaikainen valvonta pitää sisällään yritys- ja laitoskohteiden valvontaa (valvontatietokannassa A1-A6-kohteet) sekä asuinrakennusten valvontaa (valvontatietokannassa B100, 05, 051-057-kohteet). Yritys- ja laitoskohteissa sekä asuinrakennusten valvonnassa käytetään perinteisen tarkastustoiminnan lisäksi paloturvallisuuden itsearviointia. Lisäksi määräaikaiseen valvontaan huomioidaan kohteiden jälkivalvontaan liittyvät toimenpiteet: paikan päällä suoritettavat jälkipalotarkastukset sekä asiakirjajälkivalvonnat. Pelastuslaki ei määrittele erikseen jälkivalvontaa, sillä pelastuslaitosten valvontatehtävän sisältöön kuuluu jo lähtökohtaisesti oletus annettujen korjausmääräysten noudattamisen valvonnasta. Valvonnan vaikuttavuuden kannalta on tärkeää, että jokainen annettu korjausmääräys jälkivalvotaan.

Valvontasuunnitelmassa valvottavat kohteet jaetaan kahteen pääluokkaan: yritys- ja laitoskohteisiin sekä asuinrakennuksiin. Kohteiden tarkemmat tiedot sekä valvontavälit esitetään liitteen 1 taulukoissa A1-A6 ja B1. Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuspalveluissa päätetty riskiperusteinen perusvalvontaväli on taulukossa osoitettu määräväliä kuvaavalla lukuarvolla ja valtakunnallinen ohjeellinen liukuma harmaalla värillä, huomioiden erilaiset valvontavälit valtakunnallisessa ohjeessa (6, 12, 24, 36, 48, 60, 96 ja 120 kk) ja Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuspalveluissa (12, 24, 36, 60 ja 120 kk). Kohteiden ensimmäinen määräaikainen palotarkastus suoritetaan pääsääntöisesti viimeistään rakennuksen käyttöönottoa seuraavan kalenterivuoden aikana. Kohdekohtainen valvontaväli ja seuraava suunniteltu tarkastusajankohta kirjataan kohteittain valvontatietokantaan. Valvontakohteen muodostamisesta ja luokittelusta on tarkentavat sisäiset ohjeet.

Määräaikaiseen valvontaan resursoidaan taulukon 1 mukaisesti yhteensä 8,9 htv:tä siten, että:

- A1-A6 -kohteille sekä B100-, 053-, 054 ja 055-kohteille resursoidaan määräaikaiseen palotarkastukseen 5 tuntia / kohde
- A1-A6 -kohteille resursoidaan paloturvallisuuden itsearviointiin 2 tuntia / kohde
- Pelastussuunnitelmavelvollisille asuinrakennuksille resursoidaan määräaikaiseen palotarkastukseen 2,5 tuntia / kohde
- Pelastussuunnitelmavelvollisille asuinrakennuksille resursoidaan paloturvallisuuden itsearviointiin 1 tunti / kohde
- Jälkivalvontaan resursoidaan keskimääräisesti 0,5 - 2 tuntia / kohde riippuen jälkivalvontatavasta (jälkipalotarkastus tai asiakirjajälkivalvonta). Kohdemäärä on arvioitu niin, että puolet kaikista määräaikaisen valvonnan kohteista tullaan jälkivalvomaan.

Määrittäessä määräaikaisen valvonnan valvontaväliä, riskeinä voidaan valvonnan tavoitteiden pohjalta tarkastella henkeen, omaisuuteen, ympäristöön ja kulttuuriarvoihin kohdistuvia uhkia, joiden perusteella valvonta pyritään kohdentamaan tarkoituksenmukaisesti. Osaa riskeistä voidaan arvioida tilastollisesti, mutta osassa joudutaan käyttämään asiantuntija-arvioita. Pelastuslaitosten valvontasuunnitelmaohjeessa on kohteille esitetty periaatteelliset valvontavälit käyttötaparyhmittäin, mutta Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuspalveluissa vuodelle 2024 muokataan kohteiden valvontavälejä yllämainittujen riskien perusteella. Muutokset ja niiden syyt on kirjattu liitteeseen 2.

Yhteenveto määräaikaisen valvonnan kohdemääristä vuodelle 2024 on seuraavassa taulukossa (taulukko 2).

Taulukko. Määräaikaisen valvonnan kohdemäärät.

Toiminta	Kohdemäärä	Kohdemäärä 2024
Määräaikainen valvonta		
A1-A6-kohteet, määräaikainen palotarkastus	6648	1489 -> 1400
A1-A6-kohteet, paloturvallisuuden itsearviointi	2241	240 -> 230
B100 -kohteet	425	85 -> 80
053, 054, 055-kohteet	156	52 -> 50
Pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset, määräaikainen palotarkastus	3602	365
Pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset, paloturvallisuuden itsearviointi	4062	400
Asuinrakennukset, pientalot	81 606	18 885
Yhteensä	98 740	21 044

Määräaikaisella palotarkastuksella tarkoitetaan kohteessa paikan päällä tehtävää tarkastusta, jossa tarkastetaan asiakirjat sekä tehdään valvontakierros kohteessa. Tarvittaessa tarkastus voidaan suorittaa etänä käyttäen digitaalisia laitteita ja asiakirjoja. Valvontatoiminnassa otettiin käyttöön vuoden 2022 aikana valtakunnallinen hyvän hallintotavan mukainen kuulemiskäytäntö valvontakäynnin suorittamisessa. Käytännön tavoitteena on lisätä asiakkaan oikeusturvaa ja edistää hyvän hallintotavan toteutumista viranomaistyössä sekä parantaa valvontatyön vaikuttavuutta. Prosessin myötä viranomaisen ajankäyttö on lisääntynyt ja tulee lisääntymään yksittäisen valvontakohteen osalta, mutta samalla valvonnan laatu ja asiakaslähtöisyys on parantunut. Lisäksi jälkivalvonnan avulla (asiakirjajälkivalvonta tai jälkipalotarkastus) on tarkoitus saattaa valvontatoimenpide kohteessa loppuun ja puutteet saada korjattua. Nämä muutokset huomioiden valvontakohteelle tulee varata reilusti aikaa, jotta valvonta pystytään saattamaan loppuun.

Paloturvallisuuden itsearvioinnilla tarkoitetaan asukkaan tai kiinteistön edustajan tekemää omatoimista tarkastusta kohteensa turvallisuudesta pelastusviranomaisen toimittaman lomakkeen ja materiaalin avulla. Lähtökohtana itsearvioinnissa on pelastusviranomaisen valvontavastuulla olevat asiat. Paloturvallisuuden itsearviointi on kehitetty alun perin pientalojen valvontaan, mutta sitä käytetään myös rivi- ja kerrostalojen sekä viljankuivaamojen valvonnassa. Pelastusviranomaisen arvio palautetun lomakkeen tai sen palauttamatta jättämisen perusteella kiinteistön valvontatoimenpiteet. Paloturvallisuuden itsearviointiin perustuvan toimintamallin tavoitteena on kohteiden omistajien / haltijoiden turvallisuustiedon ja -asenteiden parantaminen niin, että mahdolliset puutteet havainnoidaan ja korjataan välittömästi.

3.1.1. Yritys- ja laitoskohteiden (A1-A6) valvonta

Yritys- ja laitoskohteiden määräaikaisen valvonnan pääasiallinen valvontamenetelmä on määräaikainen palotarkastus, ellei liitteen 1 valvontavälitaulukossa ole toisin merkitty. Pirkanmaan alueella on määräaikaisesti valvottavia palotarkastuskohteita keskimäärin vuoden 2024 alusta saakka vajaa 1500 kohdetta vuodessa. Kohdemäärä vaihtelee hieman vuosittain sekä lisäksi määrät muuttuvat uusien rakennusten valmistuessa, kiinteistön käyttötarkoituksen muuttuessa, toimintaa lopetettaessa ja rakennuksia purettaessa. Myös valvontatietokannan sisältämien tietojen epätarkkuus aiheuttaa määrien muuttumista sekä tuo haastetta resurssointiin.

Paloturvallisuuden itsearviointia käytetään Pirkanmaalla vuodesta 2024 keskimäärin 240 kohteessa, joka sisältää seuraavia yritys- ja laitoskohteita:

- Yksittäiset vuokrattavat lomamökit (A140)
- Pienet (300-999 m²) teollisuushallit ja muut teollisuusrakennukset (A410) sekä samankokoiset teollisuus- ja pienteollisuustalot (A415).
- Erilliset viljankuivaamorakennukset (A510)

Erillisissä viljankuivaamoissa on käytetty jo useamman vuoden ajan paloturvallisuuden itsearviointia, joten sen tiedetään olevan toimiva valvontamuoto kyseisille kohteille. Pienten teollisuushallien ja muiden teollisuusrakennusten sekä teollisuus- ja pienteollisuustalojen omistajille / haltijoille toimitetaan paloturvallisuuden itsearviointimateriaali ensimmäistä kertaa vuonna 2024. Mikäli valvontamuotoa ei koeta hyväksi kyseisissä kohteissa, valvontamuotoa arvioidaan uudelleen vuoden 2024 lopussa.

Kohdekohtaista riskinarviointia tehtäessä otetaan huomioon aiempien valvontatoimenpiteiden havainnot. Kohdekohtainen valvontaväli riippuu kohteen tosiasiallisista riskeistä sekä turvallisuuskulttuurista. Liitteessä 3 on esitelty tarkemmin perusteet, joiden mukaan voidaan muokata kohteen valvontaväliä. Kohde, joka voi käyttötarkoituksen perusteella kuulua useampaan eri ryhmään, valvotaan aina tiheimmän valvontavälin perusteella. Yritys- ja laitoskohteiden määräaikaiseen valvontaan kuuluu myös kemikaaliturvallisuuslain (390/2005) mukainen suunnitelmallinen ja määräajoin tehtävä valvonta, joka pääasiassa suoritetaan yhdessä pelastuslaitoksen normaalin suunnitellun valvonnan yhteydessä.

3.1.2. Asuinrakennusten valvonta

Asuinrakennusten valvonnan keskeisenä tavoitteena on asumisen paloturvallisuuden parantaminen ja erityisesti palokuolemien vähentäminen. Valvonnan keinoina käytetään paloturvallisuuden itsearviointia sekä paikan päällä tehtäviä palotarkastuksia.

Asuinrakennusten valvonnan keskeisen tavoitteen saavuttamiseksi pelastuslaitos suorittaa koko rakennusta koskevan valvonnan lisäksi valvonta- ja neuvontakäyntejä riskiperusteisesti ikäihmisten ja muiden toimintakyvyltään merkittävästi alentuneiden henkilöiden asuntoihin. Tarkastuksia tehdään yhteistyössä muiden viranomaisten ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa resurssien puitteissa. Pääasiassa näitä tarkastuksia hoidetaan asumisturvallisuustiimin toimesta.

Pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset

Pelastussuunnitelmavelvollisilla asuinrakennuksilla tarkoitetaan vähintään kolmen asunnon taloyhtiötä, joihin tulee laatia pelastussuunnitelma. Näiden asuinrakennusten valvontaväli on 10 vuotta, asuin- ja liikerakennusten liitteen 1 B1-taulukon mukaisesti.

Pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset ovat alla olevia poikkeuksia lukuun ottamatta paloturvallisuuden itsearviointin piirissä. Kaikista kohteista ei palaudu itsearviointilomaketta ja tässä tapauksessa kohteeseen tehdään paikan päällä määräaikainen palotarkastus. Kohteet, joihin tehdään paikan päällä määräaikainen palotarkastus ovat seuraavat:

- kohde, johon ollaan tekemässä ensimmäistä määräaikaista palotarkastusta
- kohde, jossa on yli 8 kerrosta (kohdetyyppi 057)
- kohde, jossa on automaattinen sammutuslaitteisto ja/tai hätäkeskukseen kytketty pakollinen paloilmoitin (kohdetyyppi 056).

Pelastuslaitos suorittaa riskiperusteisesti myös koko asunto-osakeyhtiön tarkastuksia, joissa tarkastetaan taloyhtiön yleiset tilat sekä jokainen asunto.

Pientalot ja vapaa-ajan asuinrakennukset

Pientaloilla tarkoitetaan yhden tai kahden asunnon asuinrakennuksia. Vakituisesti asuttujen pientalojen määräaikaisen valvonnan valvontaväli on 5 vuotta. Pientalojen valvonta perustuu pääasiassa paloturvallisuuden itsearviointiin, jolloin kodin paloturvallisuuden tarkastaminen jää kokonaan asukkaan tehtäväksi. Perinteinen paikan päällä tehtävä palotarkastus suoritetaan kohteisiin, joista ei ole palautunut itsearviointilomaketta. Lisäksi kohteisiin voidaan tehdä pistokoeluontoisia tarkastuksia ja jälkivalvontaa.

Yksityisessä käytössä olevien vapaa-ajan asuinrakennusten osalta tarkoituksenmukaisimmaksi toimintamalliksi on todettu kohteiden vähäisen riskin vuoksi turvallisuusviestinään tehostaminen viranomaisvalvonnan sijasta. Tästä on kerrottu lisää ohjauksen ja neuvonnan alla.

3.2. Epäsäännöllisesti suoritettava valvonta

Epäsäännöllisesti suoritettavalla valvonnalla tarkoitetaan muuta kuin kohteessa säännöllisesti suoritettavaa valvontaa (määräaikainen palotarkastus). Epäsäännöllisesti suoritettavan valvonnan määrään pelastuslaitos ei voi yksin omilla toimillaan vaikuttaa ja sen vuoksi siihen tarvittavaa resurssia on hankalaa arvioida. Valvontasuunnitelman onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan resurssien taulukkoon (taulukko 1) on arvioitu määräksi 5,14 htv:a.

3.2.1. Ylimääräinen palotarkastus

Ylimääräisellä palotarkastuksella tarkoitetaan valvontakäyntiä, joka suoritetaan, kun on jostakin erityisestä syystä syytä epäillä ihmiselle, omaisuudelle tai ympäristölle aiheutuvan tulipalon tai muun onnettomuuden vaaran lisääntyneen. Perusteena valvontakäynnille voi olla esimerkiksi:

- *Ylimääräinen palotarkastus A1*: Toisen viranomaisen, kuntalaisen tai muun henkilön pelastuslain 42 §:n mukainen ilmoitus (ns. paloriski-ilmoitus)
 - o Käytössä valtakunnallinen ilmoituslomake, joka ohjautuu asumisturvallisuustiimin yhteissähköpostiin. Pääasiassa ilmoitukset käsittelee ja tarkastukset hoitaa asumisturvallisuustiimi. Lisätietoa kohdassa 4.2.1 Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa.
- *Ylimääräinen palotarkastus A2*: nuohoojan, tarkastuslaitoksen, toisen viranomaisen tai muun henkilön pelastuslain 62 §:n mukainen ilmoitus (nuohousvikailmoitus)
 - o Valtakunnallinen ilmoituslomake on saatu valmiiksi 2023. Ilmoitukset ohjautuu päivystävän palotarkastajan postilaatikkoon. Lisätietoa kohdassa 3.3.4 Muu asiakirjavalvonta.
- *Ylimääräinen palotarkastus B*: Rakennus- tai muun työmaan yhteydessä havaitusta palovaarasta
- *Ylimääräinen palotarkastus C*: Rakennuksen henkilömäärän tai käyttötavan tilapäisen muuttumisen johdosta, mikäli muutos oleellisesti vaikuttaa käyttäjien turvallisuuteen (esimerkiksi tilapäismajoitus)
- *Ylimääräinen palotarkastus D*: Perustetta epäillä, että kohteen palo- ja henkilöturvallisuudessa on vakavia puutteita (pelastusviranomaisen aloitteesta tekemät tarkastukset, palontutkintaan liittyvät tarkastukset)
- *Ylimääräinen palotarkastus E*: Teema- ja kohdetarkastukset tarvittaessa muiden viranomaisten kanssa (esimerkiksi anniskeluravintolat ja muut kokoontumistilat)
- *Ylimääräinen palotarkastus F*: Kiinteistön omistajan tai haltijan pyyntö, mikäli tarkastusaihe tai -kohta on rajattu
- *Ylimääräinen palotarkastus G*: Paloteknisiin laitteisiin liittyvät tarkastukset, esimerkiksi erhe-tarkastukset
- *Ylimääräinen palotarkastus H*: Erikoistehosteiden tarkastus yleisötilaisuuden yhteydessä
- *Ylimääräinen palotarkastus I*: Pelastusviranomaisen tarvittaessa tekemä rakennusten käyttöönottoon liittyvä paloteknisen toteutuksen ennakkokatselmus.

3.2.2. Lausunto rakennuksen tai rakennusosan käyttöönotosta (erityinen palotarkastus)

Lausunnolla rakennuksen tai rakennusosan käyttöönotosta tarkoitetaan uudisrakennus- tai saneerauskohteessa tehtävää valvontatapahtumaa, jonka rakennusvalvontaviranomainen on määritellyt käyttöönototarkastuksen ja toiminnan aloittamisen ehdoksi. Valvontakäynti on luonteeltaan pelastusviranomaisen asiantuntijalausunto rakennusvalvonnalle rakennuksen palo- ja poistumisturvallisuudesta. Asiantuntijalausunto on osana rakennusvalvontaviranomaisen viranomaistarkastusta, jonka rakennusvalvonta ottaa tarvittavilta osin huomioon.

Lausuntoja rakennuksen tai rakennusosan käyttöönotosta annetaan rakennusvalvontaviranomaisen edellyttäessä mm.

- vähintään kolmekerroksisiin rakennuksiin
- kohteisiin, joihin rakennetaan väestönsuoja
- kohteisiin, jotka varustetaan pelastustoimen laitteilla (esim. paloilmoin, sammutuslaitteisto, savunpoistolaitteisto, poistumisvalaistus).

Lausunto voidaan edellyttää myös muuhun kohteeseen, jos se katsotaan tarpeelliseksi pelastustoimen edellytysten tai palo- ja henkilöturvallisuudesta annettujen määräysten valvomiseksi. Pelastusviranomainen ilmoittaa oman käsityksensä lausuntonsa tarpeesta rakennuslupalausunnossa.

3.2.3. Lausunto kiinteistön väestönsuojan käyttöönotosta (väestönsuojan käyttöönototarkastus)

Uudisrakennus- tai saneerauskohteessa tehtävä valvontatapahtuma, jonka rakennusvalvontaviranomainen on määritellyt toiminnan aloittamisen ehdoksi tai joka suoritetaan kohteen pyynnöstä. Valvontakäynti on luonteeltaan pelastusviranomaisen asiantuntijalausunto rakennuksen väestönsuojasta.

3.2.4. Lausunto kiinteistön pelastusteistä (pelastustien koeajo)

Pelastusviranomaisen suorittama katselmus, jossa arvioidaan pelastustien suunnitelmien mukaisuutta sekä todetaan mahdolliset korjaustarpeet. Katselmus sisältää yleensä pelastustien koeajon kohteessa.

3.2.5. Kemikaaliturvallisuuslain mukainen valvonta

Pelastuslain lisäksi pelastusviranomaisen on säädetty yhdeksi vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain (390/2005) valvontaviranomaiseksi.

Kemikaaliturvallisuuslain tavoitteena on ehkäistä ja torjua vaarallisten kemikaalien sekä räjähteiden valmistuksesta, käytöstä, siirrosta, varastoinnista, säilytyksestä ja muusta käsittelystä aiheutuvia henkilö-, ympäristö- ja omaisuusvahinkoja. Kemikaaliturvallisuuslain nojalla annetussa valtioneuvoston asetuksessa vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta (685/2015) on säädetty toiminnanharjoittajan velvoitteesta antaa asetetussa määräajassa selvitys tarkastuksessa havaittujen puutteiden korjaamisesta.

Kemikaaliturvallisuuslain mukaista pelastusviranomaisten suorittamaa valvontaa ohjaa ja yhtenäistää Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes). Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto tekee yhteistyötä eri tahojen kanssa kemikaaliturvallisuuden kehittämiseksi.

Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuspalvelut valvovat pelastustoimelle kuuluvilta osin vaarallisten kemikaalien käyttöä ja varastointia alla olevan esittelyn mukaisesti.

Kemikaaliturvallisuuden ylläpitämiseen ja kehittämiseen varataan resurssia yhden johtavan palotarkastajan koko työpanos (sisältää valvontaa, asiantuntijatyötä, ohjausta sekä tiimityötä). Kemikaalivalvontaan kohdistetaan hänen resurssiaan 0,6 htv sekä kolmen palotarkastajan osittaista työpanosta yhteensä 0,44 htv:ta.

Vaarallisten kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi

Pelastuslaitos käsittelee valvonta-asetuksen (685/2015) perusteella ilmoitusvelvollisten kohteiden tekemät ilmoitukset, tekee tarvittavat päätökset ja käyttöönottotarkastukset ao. säädösten mukaisesti.

Vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonta kemikaali-ilmoitusvelvollisuutta vähäisemmissä kohteissa sekä jatkuva valvonta ilmoitusvelvollisissa kohteissa suoritetaan määräaikaisen valvonnan yhteydessä sekä tarvittaessa kohdan 3.2.1 mukaisilla ylimääräisillä tarkastuksilla.

Öljylämmityslaitteistot

Käyttöön otettaville tai olennaisesti muutetuille öljylämmityslaitteistoille suoritetaan pelastusviranomaisen toimesta 3 kk:n kuluessa laitteiston käyttöönotosta tarkastus, kun varastoitava öljymäärä on alle 10 tonnia. Mikäli varastoitava öljymäärä on suurempi, käsitellään laitteisto *Vaarallisten kemikaalien vähäinen teollinen käsittely ja varastointi* kohdan mukaisesti. Kohteiden jatkuva valvonta suoritetaan määräaikaisen valvonnan yhteydessä sekä tarvittaessa kohdan 3.2.1 mukaisilla ylimääräisillä tarkastuksilla.

Öljysäiliöiden valvonta

Öljysäiliöiden kunnon valvontaa sekä säiliöille tehtävien tarkastusten ja muiden toimenpiteiden valvontaa suoritetaan valvontatoimenpiteiden yhteydessä ja pelastuslaitokselle toimitettavien tarkastuspöytäkirjojen perusteella (asiakirjavalvonta). Tiedot tarkastuksista ja muista toimenpiteistä kirjataan valvontatietokantaan. Valvonnassa tehdään yhteistyötä kuntien ympäristöviranomaisten ja Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-keskus) kanssa. Eri-tyistä huomiota kiinnitetään pohjavesialueilla sijaitseviin maanalaisiin öljysäiliöihin.

Pyrotekniset tuotteet

Pelastusviranomaisen valvoo kemikaaliturvallisuuslain perusteella ilotulitteiden ja muiden pyroteknisten tuotteiden varastointia kaupan yhteydessä sekä tuotteiden luovutusta yksityiseen kulutukseen.

Pelastusviranomaisen käsittelee yksityiseen kulutukseen hyväksytyjen ilotulitteiden ja vähäistä vaaraa aiheuttavien muiden pyroteknisten tuotteiden varastoinnista kaupan yhteydessä kemikaaliturvallisuuslain nojalla tehdyt ilmoitukset. Pelastusviranomaisen tekee tarvittavat päätökset ja asettaa tarvittavat ehdot ao. säädösten mukaisesti.

Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuspalveluiden alueella em. valvonta suoritetaan kaikissa myyntipisteissä tuotteiden pääasiallisena myyntikautena 27.12. – 31.12. sekä tarvittavilta osin elokuun loppupuolella ns. Venetsialaisten yhteydessä.

Ilotulitteiden yksityinen käyttö

Ilotulitteiden yksityisestä käytöstä tulee ilmoittaa etukäteen pelastusviranomaiselle muuna aikana kuin 31.12. klo 18.00 – 1.1. klo 02.00 ja alueen pelastusviranomaisen mahdollisesti erikseen päättämänä aikana. Ilmoitus tulee tehdä vähintään viisi vuorokautta ennen ilotulitteiden käyttämistä.

Pelastusviranomaisen käsittelee ilmoitukset viivytyksettä ja tekee tarvittaessa päätöksen, jossa asettaa tarpeellisia ehtoja tai kieltää käytön, jos siitä aiheutuu erityistä vaaraa. Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuspalveluissa ilmoitukset käsitellään ja päätös tehdään pelastuslaitoksen tilanne- ja johtokeskuksen päivystävän palomestarin toimesta.

Lausunto ilotulitusnäytöksestä

Kyseessä on ilotulitusnäytös, mikäli ilotulitteita käytetään muussa kuin yksityisen henkilön järjestämässä tilaisuudessa. Ilotulitusnäytöksen järjestäjän tulee tehdä ilmoitus poliisille 14 vrk ennen näytöstä. Poliisi pyytää pelastuslaitokselta lausunnon näytöksen turvallisuusjärjestelyistä.

Nämä lausunnot annetaan pelastuslaitoksen tilanne- ja johtokeskuksen päivystävän palomestarin toimesta.

Erikoistehosteet

Räjähteitä tai vaarallisia kemikaaleja saa käyttää erikoistehosteena kokoontumislaissa tarkoitetuissa yleisissä kokouksissa ja yleisötilaisuuksissa, jos siitä on tehty ilmoitus pelastusviranomaiselle viimeistään 14 vuorokautta ennen tilaisuuden järjestämistä.

Pelastusviranomaisen käsittelee saapuneet ilmoitukset viivytyksettä sekä määrää tarvittaessa tehosteiden turvallisen käsittelyn kannalta tarpeellisia rajoituksia ja ehtoja tai kieltää käytön, jos siitä katsotaan aiheutuvan ilmeistä henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahingon vaaraa. Nämä hoidetaan yhteistyössä yleisötilaisuuksien valvonnan työryhmän ja pelastuslaitoksen tilanne- ja johtokeskuksen kanssa.

Erikoistehosteiden käyttöä valvotaan ylimääräisillä tarkastuksilla, jotka suoritetaan käyttöpaikoille ennen yleisötilaisuuden alkua ja tarvittaessa tilaisuuden aikana. Tarkastukset suoritetaan yleisötilaisuuksien valvonnan työryhmän toimesta.

3.2.6. Yleisötilaisuuksien valvonta

Pelastuslaitos suorittaa yleisötilaisuuksien valvontaa tapahtumiin, joista tulee laatia yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma pelastuslain 379/2011 16 §:n mukaisesti.

Yleisötilaisuuksien valvonnalla tarkoitetaan pelastusviranomaisen yleisötilaisuuden dokumenttien ja arvioidun riskin perustella ennen yleisötilaisuuden alkamista tai sen aikana suorittamaa valvontakäyntiä, jossa tarkastetaan tapahtuman turvallisuusjärjestelyt.

Yleisötilaisuuksien valvonnan työryhmä vastaa yleisötilaisuuksien valvonnan organisoinnista. Työryhmä antaa yleisötilaisuuksiin liittyvää neuvontaa ja ohjeistaa pelastuslaitoksen suorittaman valvonnan.

Pelastusviranomaisen arvioi sille toimitetun yleisötilaisuuden pelastussuunnitelman ja turvallisuusjärjestelyt pelastuslain 16 §:n mukaisesti ja palauttaa suunnitelman tarvittaessa täydennettäväksi. Pelastuslaitokselle toimitetusta yleisötilaisuuden pelastussuunnitelmasta ja tehdyistä havainnoista ilmoitetaan tarvittaessa poliisille ja ensihoidosta vastaavalle terveysturvaviranomaiselle.

Pelastusviranomaisen suorittaa yleisötilaisuuden palotarkastuksen pelastuslain 16 §:ssä tarkoitettuihin yleisötilaisuuksiin ja muihin tapahtumiin, joihin osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi sisältyy merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski.

Tarkastukset suoritetaan tapahtuman ennakkotietoihin perustuvan tapauskohtaisen riskinarvion tai tapahtuman aikaan esiin tulevien tarpeiden perusteella. Yleisötilaisuuksien valvonnasta on tehty erillinen työohje.

Valvontatoiminta toteutetaan pelastustoiminnan toimialueen, ensihoitopalveluiden toimialueen sekä onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueen yhteistyönä. Valvontatoiminnasta vastaa yleisötilaisuuksien valvonnan työryhmä, joka koostuu kolmesta pelastustoiminnan toimialueen henkilöstä, kahdesta ensihoitopalveluiden toimialueen henkilöstä ja neljästä onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueen henkilöstä. Työryhmän vastuuhenkilö on onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueen johtava palotarkastaja. Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueella on resursoitu yleisötilaisuuksien valvontaan 1,0 htv:ta.

Yleisötilaisuuksissa saatetaan käyttää kohdan 3.2.5. mukaisia erikoistehosteita. Näihin liittyvät ilmoitukset käsittelee yleisötapahtumien valvonnan työryhmä.

3.2.7. Muu valvonta

Pelastustoimen laitteisiin liittyen suoritetaan tarvittaessa käyttöönottotarkastuksia ja muuta valvontaa, jolla varmistetaan, että laitteistot täyttävät niille asetetut vaatimukset. Pelastustoimen laitteisiin liittyvät käyttöönottotarkastukset saattavat sisältyä jo pelastusviranomaisen lausuntoon rakennuksen tai rakennusosan käyttöönotosta.

3.3. Asiakirjavalvonta

Asiakirjavalvonnalla tarkoitetaan valvonnan suorittamista asiakirjojen tarkastelulla. Asiakirjavalvonta voi kohdistua koko valvottavaan kohteeseen tai pelastusviranomaisen valitsemiin aiheisiin. Asiakirjavalvonnan pääasiallinen sisältö muodostuu yleensä omatoimisen varautumisen sekä pelastustoimen laitteiden kunnossapidon valvonnasta, kohteeseen kohdistuvat velvoitteet huomioiden.

Asiakirjavalvontaa ovat esim. pelastussuunnitelmien valvonta, poistumisturvallisuusselvitysten valvonta, suurten öljyvarastojen torjuntavalmiuden valvonta sekä huolto- ja kunnossapitoasiakirjoihin liittyvä valvonta. Lisäksi asiakirjavalvontana voidaan hoitaa nuohoojien vikailmoitusten perusteella tehtävää valvontaa.

3.3.1. Pelastussuunnitelmien valvonta

Asuinrakennusten sekä yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmat

Pelastuslain 15 §:n mukaisesti rakennukseen tai muuhun kohteeseen, joka on poistumisturvallisuuden tai pelastustoiminnan kannalta tavanomaista vaativampi tai jossa henkilö- tai paloturvallisuudelle, ympäristölle tai kulttuuriomaisuudelle aiheutuvan vaaran taikka mahdollisen onnettomuuden aiheuttamien vahinkojen voidaan arvioida olevan vakavat, on laadittava pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelman laatimisesta vastaa rakennuksen tai kohteen haltija yhteistyössä mahdollisten kohteessa toimivien toiminnanharjoittajien kanssa. Kohteet, joihin pelastussuunnitelma tulee laatia, on esitelty Valtioneuvoston asetuksessa pelastustoimesta (407/2011).

Asuinrakennusten sekä yritysten ja laitosten pelastussuunnitelmia valvotaan ensisijaisesti kohteisiin suoritettavien määräaikaisten palotarkastusten yhteydessä. Pelastussuunnitelman sisältöä valvotaan erityisesti, jos tarkastuksella havaitaan puutteita suunnitelman sisällössä. Pelastussuunnitelmiin liittyvää neuvontaa annetaan sekä valvontaa toteutetaan myös muulloin kuin määräaikaisten palotarkastusten yhteydessä valvontakohteen aloitteesta tai muusta erityisestä syystä.

Yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmat

Yleisötilaisuuksiin ja muihin tapahtumiin, joihin osallistuvien ihmisten suuren määrän tai muun erityisen syyn vuoksi sisältyy merkittävä henkilö- tai paloturvallisuusriski, tilaisuuden järjestäjän on laadittava pelastuslain 16 §:n mukaisesti yleisötilaisuuden pelastussuunnitelma.

Yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmia valvotaan ennen yleisötilaisuutta.

Pelastussuunnitelmiin liittyvää ohjausta ja neuvontaa annetaan yleisötilaisuuksien suunnitteluvaiheessa. Yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmien arvioinnilla ja valvonnalla ylläpidetään tilannekuvaa Pirkanmaan alueella pidettävistä tapahtumista sekä toteutetaan riskiarviointia yleisötilaisuuksiin ja alueelliseen pelastustoimen ja ensihoidon hetkelliseen kuormitukseen liittyen. Yleisötilaisuuksien pelastussuunnitelmien valvonta ja arviointi mahdollistavat riskiperusteisen valvonnan yleisötilaisuuksien turvallisuuden varmistamiseksi.

3.3.2. Poistumisturvallisuusselvitysten valvonta

Pelastusviranomaisen valvoo pelastuslain 19 §:ssä tarkoitettujen

poistumisturvallisuusselvitysten laatimista ja niiden edellyttämien toimenpiteiden toteutumista palotarkastusten yhteydessä sekä erillisellä kohdekohtaisella seurannalla.

Pelastusviranomainen antaa tarvittaessa neuvontaa poistumisturvallisuusselvityksen laadinnasta vastaavalle toiminnanharjoittajalle.

Poistumisturvallisuusselvityksellä tarkoitetaan sitä, miten rakennuksen tai tilan käyttötapa ja henkilöiden rajoittunut, heikentynyt tai poikkeava toimintakyky sekä muut poistumisturvallisuuteen vaikuttavat tekijät otetaan huomioon tulipaloihin ja muihin vaaratilanteisiin varautumisessa ja poistumisjärjestelyissä.

Pelastusviranomainen tekee toiminnanharjoittajan laatiman selvityksen perusteella arvioinnin poistumisturvallisuusselvityksestä. Arviointi tehdään kohteesta riippuen asiakirjojen perusteella tai asiakirjojen ja kohteessa tehtävien tarkastusten perusteella. Pelastusviranomainen pyytää tarvittaessa toiminnanharjoittajaa täydentämään poistumisturvallisuusselvitystä ja/tai järjestämään kohteessa poistumiskokeen. Mikäli poistumisturvallisuus ei tehdyn selvityksen tai pelastusviranomaisen arvion mukaan ole riittävä, tulee toiminnanharjoittajan laatia poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelma riittävän poistumisturvallisuuden saavuttamiseksi.

Pelastusviranomainen tekee toiminnanharjoittajan laatiman suunnitelman perusteella arvioinnin poistumisturvallisuuden toteuttamissuunnitelmasta, joka on toiminnanharjoittajan suunnitelma poistumisturvallisuuden saattamiseksi laissa säädettyjen vaatimusten mukaisiksi mukaiseksi.

3.3.3. Suurten öljyvarastojen torjuntavalmiuden valvonta

Suuren öljyvaraston (yli 1 000 000 l) haltija on velvollinen laatimaan suunnitelman alueella sattuvan öljyvahingon varalta. Pelastuslaitos valvoo suunnitelmia ensisijaisesti määräaikaisen valvonnan yhteydessä, mutta tarvittaessa myös erikseen. Valvontatehtävissä havaitut puutteet on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle eli ELY-keskukselle.

3.3.4. Muu asiakirjavalvonta

Nuohoojien vikailmoitukset

Nuohoojalla on velvollisuus pelastuslain 379/2011 62 §:n mukaan ilmoittaa kirjallisesti pelastuslaitokselle sellaisista tulisijassa tai savuhormissa havaitsemistaan vakavista vioista tai puutteista, joista tulisijaa käytettäessä voi aiheutua tulipalon vaara. Lisäksi hänen on ilmoitettava myös puutteista, jotka vaarantavat nuohouksen turvallisen suorittamisen.

Pelastusviranomainen käsittelee saamansa ilmoitukset ensisijaisesti asiakirjavalvontana ja antaa rakennuksen tai muun kohteen omistajalle tai haltijalle tarvittaessa korjausmääräyksen. Ilmoitus, selvityspyyntö asianosaiselle ja johtopäätökset mahdollisine korjausmääräyksineen

kirjataan valvontatietokantaan. Tarvittaessa suoritetaan kohteeseen ylimääräinen palotarkastus (A2).

Huolto- ja kunnossapitoasiakirjat

Pelastusviranomaiselle toimitettavia asiakirjoja ovat mm. automaattisten sammutuslaitteistojen ja paloilmotimien käyttöönotto- ja määräaikaistarkastuksiin, sähkölaitteistojen tarkastuksiin, ilmanvaihtolaitteistojen puhdistuksiin, öljysäiliöiden tarkastuksiin, väestönsuojan määräaikaistarkastuksiin sekä savunpoistolaitteistojen tarkastuksiin ja huoltoihin liittyvät asiakirjat. Edellä mainittuja asiakirjoja toimitetaan pelastuslaitokselle suoraan huolto- ja tarkastusliikkeiltä sekä valvontakohteista. Pelastusviranomaisen kirjaa toimenpiteen tiedot valvontatietokantaan ja valvoo tarpeen mukaan, että asiakirjoissa mahdollisesti mainitut puutteet korjataan. Tarvittaessa suoritetaan ylimääräinen palotarkastus.

4. Muu onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan tekemä työ

4.1. Ohjaus, neuvonta ja turvallisuusviestintä

Pelastuslain 27 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä hyvinvointialueen päätöksen mukaisesti. Tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukaiseen toimintaan onnettomuus- ja vaaratilanteissa sekä onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa.

Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan ohjauksen ja neuvonnan tavoitteena on edistää hyvää turvallisuuskulttuuria Pirkanmaalla. Ohjausta ja neuvontaa kuuluu jokaisen työntekijän toimenkuvaan tehtävän edellyttämässä laajuudessa. Pelastuslaitoksen toimialaan kuuluvaa yleistä ohjausta ja neuvontaa annetaan kansalaisille sekä yrityksille, laitoksille, kunnallisille organisaatioille, hyvinvointialueen organisaatiolle ja muille tahoille heidän tarpeidensa mukaan. Ohjausta ja neuvontaa annetaan kasvokkain, puhelimitse, sähköpostitse ja etäyhteyksillä.

4.1.1. Ohjaus

Ohjausta ovat eri viranomaisille ja yhteistyötahoille annettavat lausunnot sekä pelastustoimelle kuuluva yleinen ohjaus. Yleisluontoisia ohjeita sekä opastavaa turvallisuustietoa on saatavilla pelastuslaitoksen internetsivuilla sekä sosiaalisessa mediassa. Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueella työskenteleville on varattu ohjaukseen keskimäärin 0,5 tuntia/päivä (2,6 htv).

Kohderyhmänä ohjaukselle pidetään Pirkanmaan alueen asukkaat, yhdistykset, yritykset, muut viranomaiset sekä kolmannen sektorin edustajat. Painopisteeksi ohjaukselle otetaan palvelutasopäätöksen mukaisesti vuodelle 2024 palovaroittimen lakiuudistus.

4.1.2. Neuvonta

Yleistä neuvontaa varten on lisätty aiemmasta käytännöstä päivystävän palotarkastajan puhelinpalvelun aikaa, joka on arkisin klo 9.00–11.00 ja 12.00–15.00. Tähän varataan onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueelta resurssia 1,1 htv. Virka-ajan ulkopuolella neuvontaa antavat tarvittaessa päivystävät palomestarit sekä muu pelastus- ja tilannekeskushenkilöstö. Palotarkastajat vastaavat myös yhteisestä neuvontasähköpostista omalla päivystävän palotarkastajan vuorollaan. Päivystävän palotarkastajan työpistettä pilotoidaan tilanne- ja johtokeskuksessa.

4.1.3. Turvallisuusviestintä ja -koulutukset

Turvallisuusviestinnästä ja -koulutuksista vastaa Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuspalveluilla turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualue on mukana tuottamassa sisältöä ja kouluttamassa tarvittaessa. Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueella on varattu resurssia turvallisuusviestintään 0,27 htv.

Turvallisuusviestintää käytetään vapaa-ajan asuntojen paloturvallisuuden parantamiseen ja ylläpitämiseen. Pronto-onnettomuustilastoinnin avulla on selvitetty viimeisten vuosien aikana tapahtuneita rakennuspaloja sekä rakennuspalovaaroja vapaa-ajan asunnoissa. Selvitysten perusteella on todettu, että vapaa-ajan asuntojen paloturvallisuuden itsearviointilla ei ole oleellista merkitystä rakennuspalojen ja –palovaarojen määrän vähentämisessä Pirkanmaan alueella. Vapaa-ajan asuntoihin toimitetaan vapaa-ajan asuntojen paloturvallisuusopas, jonka avulla vapaa-ajan asunnon omistajaa / haltijaa pyydetään varmistamaan vapaa-ajan asuntonsa turvallisuustaso omatoimisesti oppaan takakannessa olevan tarkastuslistan mukaisesti. Pelastuslaitokselle ei palauteta vastauksia vapaa-ajan asuntojen turvallisuustarkastuksista. Vapaa-ajan asuntoihin toimitetaan materiaali 10 vuoden välein.

4.2. Yhteistyö ja paikallinen turvallisuussuunnittelu

Pelastuslain 42 §:n mukaisesti pelastuslaitoksen tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa sekä osallistua paikalliseen ja alueelliseen turvallisuussuunnittelutyöhön.

Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuspalveluiden pääasialliset viranomaistahot, joiden kanssa tehdään yhteistyötä, ovat: sosiaali- ja terveysturvallisuusviranomaiset, kaavoitus- ja rakennusvalvontaviranomaiset, ympäristönsuojelu- ja ympäristöterveysviranomaiset, turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes, ELY-keskus, aluehallintovirasto, hätäkeskuslaitos, poliisi, maahanmuuttovirasto Migri, liikenne- ja viestintävirasto Traficom sekä Väylävirasto.

Yhteistyöhön huomioidaan rakenteellisen paloturvallisuuden tiimin antamat lausunnot ja palaverit, osuus kemikaaliturvallisuustiimin vetäjän työajasta sekä pelastuslaitosten yhteisiin asiantuntijaverkostoihin ja asiantuntijatyöhön varattu resurssi. Vuonna 2024 aloitetaan lisäksi aktiivisempi paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelun yhteistyö. Yhteensä näihin on tällä hetkellä varattu resurssia 4,9 htv, jota on tarkoitus korottaa sisäisillä järjestelyillä 5 htv.

4.2.1. Yhteistyö muiden viranomaisten kanssa

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveysturvaviranomaiset

Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveysturvaviranomaisten kanssa tehtävä yhteistyö muodostuu sote-kohteiden tarkastuksista sekä hyvinvointialueen yhteisistä hanke- ja muista palavereista. Lisäksi viime vuosien suuntaus kotona asumisen lisäämiseen ikäihmisten hoidossa on tuonut mukanaan paloturvallisuusriskejä koteihin. Tämä on tunnistettu yhdeksi tärkeäksi haasteeksi pelastusalalla, johon pyritään vaikuttamaan hyvällä yhteistyöllä ja yhteistarkastuksilla kotien turvallisuuden parantamiseksi. Kohdassa 3.2.1 kuvatuissa paloriskikohteiden tarkastuksissa on usein mukana sosiaali- tai terveysturvaviranomainen asukkaan palvelutarpeesta ja voinnista riippuen.

Kuntien kaavoitus- ja rakennusvalvontaviranomaiset

Rakenteellisen paloturvallisuuden ohjauksella ja neuvonnalla pyritään edistämään rakennusten käyttöturvallisuutta ja samalla varmistamaan pelastustoiminnan ja ensihoidon toimintaedellytykset kohteissa. Pelastusviranomaisen osallistuu Pirkanmaalla asiantuntijana maankäytön ja rakentamisen ohjaukseen. Tässä tarkoituksessa annetaan kuntakohtaisesti sovittujen menettelytapojen mukaisesti lausuntoja kaavoitukseen ja rakennuslupakäsittelyyn liittyvissä asioissa, osallistutaan tarvittaessa näitä koskeviin neuvotteluihin sekä ohjataan suunnittelijoita, rakentajia ja muita tahoja palo- ja henkilöturvallisuuskysymyksissä ja väestönsuojelussa. Pelastusviranomaisen osallistuu lisäksi rakentamiseen liittyviin tarkastuksiin ja katselmuksiin kohdan 3.2.2 mukaisesti.

Kuntien ympäristönsuojelu- ja ympäristöterveysviranomaiset

Kuntien ympäristönsuojelu- ja ympäristöterveysviranomaisten kanssa tehdään yhteistyötä seuraavien valvonta-alueiden osalta: ympäristönsuojelu, elintarvikevalvonta, terveydensuojelu ja kemikaalivalvonta. Pelastusviranomaisen toimii yhteistyössä edellä mainittujen tahojen kanssa kuntakohtaisten käytäntöjen ja tarpeen mukaan, esim. liittyen seuraaviin asioihin:

- öljysäiliöiden kunnon valvonta
- majoitus- ja ravitsemusliikkeiden toiminnan aloittaminen tai muutokset
- ympäristöluvalliset valvontakohteet
- asuinolojen tarkastaminen.

Yhteistoiminnassa huomioidaan kunkin tahon laatimat valvontasuunnitelmat ja valtakunnalliset valvontatavoitteet. Yhteistarkastuksia ja valvontaprojekteja toteutetaan resurssien puitteissa. Pyydettyessä annetaan lausuntoja esim. ympäristöluvista.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes

Pelastusviranomaisen osallistuu Tukesin pitämiin kemikaalikohteiden määräaikaistarkastuksiin resurssien puitteissa. Pyydetessä annetaan lausuntoja Tukesin valvonnassa olevien kemikaalikohteiden lupaprosesseihin liittyen.

Pelastuslaitoksen viranhaltijat konsultoivat Tukesin asiantuntijoita tarpeen mukaan kemikaalien ja kaasujen teolliseen käsittelyyn, räjähteisiin ja ilotulitteisiin, pelastustoimen laitteisiin, painelaitteisiin, rakennustuotteisiin ym. Tukesin toimialaan liittyvissä valvontakysymyksissä. Pelastustoimen laitetta, asennusliikettä tai tarkastuslaitosta koskeva pelastustoimen laitelain edellyttämä ilmoitus vakavista puutteista tehdään Tukesille tarvittaessa.

Yleisötilaisuuksien tai muun valvonnan yhteydessä havaituista kuluttajaturvallisuuteen liittyvistä puutteista ilmoitetaan valvontaviranomaiselle (Tukes). Lisäksi tehdään valvonnallista yhteistyötä aktiivisten kuluttajapalvelujen valvonnassa valtakunnallisten suuntaviivojen mukaisesti.

ELY –keskukset

Pelastuslaitos tekee valvontaan liittyvää yhteistyötä Pirkanmaan ELY –keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen kanssa. Yhteistoiminta painottuu vesien ja maaperän suojeluun liittyviin kysymyksiin (polttoaineiden ja muiden ympäristölle vaarallisten kemikaalien käsittely ja varastointi) sekä maatalouden tuettuun rakentamiseen ja ympäristölupiin. Yhteistarkastuksia ja tietojen vaihtoa suoritetaan tarpeen mukaan. Lisäksi tuotetaan yhteistyössä (myös muiden tahojen kanssa) opastavaa materiaalia valvontakohteiden käyttöön.

Patoturvallisuuskysymyksissä toimitaan yhteistyössä Kainuun ELY –keskuksen kanssa (lausunnot ja tarkastukset).

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviranomainen

Pelastuslaitoksella on valvontaan liittyvää yhteistyötä aluehallintoviranomaisen peruspalvelut, oikeusturva ja luvat -vastuualueen sekä työsuojelun vastuualueen kanssa. Pelastuslaitos antaa pyydetessä lausunnon aluehallintovirastolle sosiaali- ja terveystalvotuksia tuottavien kohteiden henkilö- ja paloturvallisuusjärjestelyistä. Lausuntoja annetaan myös esim.

ympäristölupahakemuksiin liittyen. Työsuojeluviranomaisen ja alkoholivalvonnan kanssa suoritetaan yhteistarkastuksia tarpeen ja resurssien mukaan.

Hätäkeskuslaitos

Pelastuslaitos tekee valvontatoimintaan liittyvää yhteistyötä hätäkeskuksen kanssa pääasiassa hätäkeskukseen liitettyjen paloilmoitin- ja sammutuslaitteiden osalta. Laitteiston liittäminen tai irtikytkeminen hätäkeskuksesta edellyttää pelastusviranomaisen hyväksynnän.

Sisä-Suomen poliisilaitos

Pelastuslaitos toimii yhteistyössä poliisin kanssa suurten yleisötilaisuuksien turvallisuuden ennakkosuunnittelussa ja tapahtumien järjestäjien pelastus-/turvallisuussuunnittelun ohjaamisessa. Ennen tapahtuman alkamista voidaan suorittaa yleisötilaisuuden palotarkastus yhteistyössä poliisin sekä tarvittaessa muiden viranomaisten kanssa.

Viranomaisyhteistyötä tehdään myös ilotulitusnäytösten sekä ilotulitteiden myymälävarastojen valvonnassa, sekä tarpeen mukaan anniskeluravintoloiden henkilöturvallisuuden valvonnassa ja oppilaitosten turvallisuus-/pelastussuunnittelun ohjaamisessa. Pelastusviranomaisen pyytää lisäksi tarvittaessa virka-apua poliisilta, jos se on tarpeen palotarkastuksen tai muun valvontatehtävän suorittamiseksi sekä tekee tarvittaessa ilmoituksen pelastusrikkomuksista rikosoikeudellisen vastuun selvittämiseksi.

Varsinaisen valvontatoiminnan lisäksi tehdään poliisin kanssa yhteistyötä palontutkinnassa ja annetaan pyynnöstä asiantuntijalausuntoja palontutkintaan liittyen.

Maahanmuuttovirasto Migri

Maahanmuuttoviraston kanssa tehdään yhteistyötä vastaanottokeskusten turvallisuuden parantamiseksi ja ylläpitämiseksi muun muassa tekemällä valvontakäyntejä vastaanottokeskuksiin, kouluttamalla vastaanottokeskusten henkilökuntaa sekä varmistamalla Migrin vastuulla olevien asuntojen riittävä turvallisuustaso. Tarvittaessa koulutetaan vastaanottokeskusten asukkaita paloturvalliseen asumiseen. Migrin sekä muiden maahanmuuttoon kytkeytyvien eri toimijoiden kanssa pyritään tekemään jatkuvaa yhteistyötä, jotta turvallisuusviestintää saadaan kohdennettua ajantasaisesti ja asiakaslähtöisesti kulloinkin tarvittaville tahoille.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom sekä Väylävirasto

Tampereen Viinikan järjestelyratapiha on Liikenne- ja viestintävirasto Traficom nimeämä vaarallisten aineiden kuljetusten ratapiha, jonka turvallisuutta se myös valvoo.

Rautatierakenteista vastaa Väylävirasto. Pelastuslaitos osallistuu ratapihalle suoritettaviin valvontatarkastuksiin sekä antaa pyydettyä asiantuntija-apua ratapihan turvallisuutta koskevissa kysymyksissä. Pelastuslaitos toimii yhteistyössä Väyläviraston kanssa myös Tampereen Rantaväylän ajoneuvoliikennetunnelin valvontaan liittyvissä kysymyksissä. Pelastuslaitos antaa Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille ja Väylävirastolle tarvittaessa yksittäisiä lausuntoja erilaisista hankkeista.

Muut yhteistyötahot

Muita keskeisiä yhteistyötahoja ovat: ensihoidon palvelutuottajat, kunnan eläinlääkäri, nuohoojat, paloilmoitin- ja sammutuslaitteistojen tarkastuslaitokset, pelastus- ja kiinteistöalan järjestöt ja yhdistykset, öljysäiliöiden tarkastusliikkeet, onnettomuustutkintakeskus OTKES, Puolustusvoimat, tulli, kolmannen sektorin toimijat, isännöitsijät, taloyhtiön edustajat, muut pelastuslaitokset sekä Pelastuslaitosten kumppanuusverkosto.

Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueelta osallistutaan valtakunnallisiin asiantuntijaverkostoihin sekä alueellisiin hankkeisiin resurssien puitteissa. Valtakunnalliseen verkostotyöhön osallistuvat pääasiassa johtavat palotarkastajat. Valtakunnallisia asiantuntijaverkostoja ovat muun muassa kemikaaliturvallisuuden, yleisötilaisuuksien, rakentamisen ohjauksen, paloriskiasumisen, palontutkinnan ja valvonnan asiantuntijaverkostot. Näiden lisäksi on vaihtelevasti hankkeita ja ohjausryhmiä, joihin henkilöstöä osallistuu resurssien puitteissa. Verkostoihin ja hankkeisiin osallistuminen on erityisen tärkeää yhteisten toimintatapojen, laadun kehittämisen ja turvallisuuden edistämisen näkökulmasta. Lisäksi olemme mukana tulevan OE-sovelluksen kehittämisessä.

4.2.2. Yhteistyö pelastuslain 42 §:n mukaisten ilmoitusten käsittelyssä

Jokaisella viranomaisella on ilmoitusvelvollisuus havaitsemastaan paloriskiasunnosta pelastusviranomaiselle pelastuslain 42 §:n mukaan. Pirkanmaalla paloriski-ilmoitukset tehdään pääsääntöisesti valtakunnallisella ilmoituslomakkeella. Ilmoituksia käsittelee ja niiden perusteella tehtäviä tarkastuksia suorittaa pääsääntöisesti asumisturvallisuustiimi (1,6 htv).

Yhteistyötä paloriski-ilmoitusten osalta tehdään lähinnä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa esim. yhteisillä kotikäynneillä. Sosiaali- ja terveystieteiden viranomaiset, etenkin kotihoidon työntekijät, tekevät myös aktiivisesti paloriski-ilmoituksia havaitsemistaan puutteista kodeissa.

Paloriskikohteiden tarkastuksiin liittyen yhteistyötä tehdään tarvittaessa myös kuntien ympäristöterveysviranomaisien, rakennusvalvonnan, poliisin, kolmannen sektorin toimijoiden, omaisten tai ystävien (asukkaan toiveesta) sekä isännöitsijöiden tai taloyhtiön edustajien kanssa.

4.2.3. Yhteistyö pelastuslain 62 §:n mukaisten ilmoitusten käsittelyssä

Nuohoojan vikailmoituksen käsittely on esitetty kappaleessa 3.3.4 Muu asiakirjavalvonta.

4.2.4. Paikallinen ja alueellinen turvallisuussuunnittelutyö

Pelastuslaitos on mukana paikallisessa ja alueellisessa turvallisuussuunnittelutyössä kuntien kanssa sovittavalla tavalla. Pelastuslaitos ei ole ollut turvallisuussuunnittelutyössä aktiivisessa roolissa toiminnan käynnistämisessä. Tavoitteena on myös paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelutyön kartoittaminen ja käynnistäminen yhteistyössä kuntien kanssa. Pelastuslaitoksen tavoitteena on ottaa aktiivisempaa roolia turvallisuussuunnittelutyössä kuntien kanssa sovittavalla tavalla. Paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelutyön käynnistämisessä käytetään kuntiin lähetettävää kyselyä, jonka toteutumista ja palautteeseen reagoimista seurataan.

Suunnitelma paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelutyön etenemisestä:

- Vuosi 2024: Kyselyn tekeminen ja lähettäminen kunnille. Suunnitelma asian eteenpäin viemisestä vastausten pohjalta. Syksyllä 2024 pilotoidaan toimintaa muutaman kunnan kanssa käyttäen hyväksi onnettomuuskehityksen seurannalla saatuja tuloksia.

4.3. Palontutkinta

Palontutkinta on pelastuslaitoksen lakisääteinen tehtävä. Pelastuslain 41 §:n mukaan pelastuslaitoksen on suoritettava palontutkinta. Palontutkinnan tavoitteena on vastaavien onnettomuuksien ehkäisy ja vahinkojen rajoittaminen sekä pelastustoiminnan ja toimintavalmiuksien kehittäminen. Palontutkinnassa arvioidaan tulipalon syttymissyys ja selvitetään tarvittavassa laajuudessa palon syttymiseen ja leviämiseen vaikuttaneet tekijät, palosta aiheutuneet vahingot ja vahinkojen laajuuteen vaikuttaneet tekijät sekä pelastustoiminnan kulku. Selvityksen laajuuteen vaikuttaa erityisesti palon seurausten vakavuus.

Palontutkinnan tiedot kirjataan Pronto pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilastojärjestelmään, josta niitä voidaan hyödyntää valtakunnallisesti tilastoinnissa, turvallisuusviestinnässä sekä hyödyntää tutkimus- ja kehittämistoiminnassa. Palontutkinnasta laaditaan tarpeen mukaan myös pelastuslaitoksen sisäistä materiaalia, joka tähtää etenkin oman toiminnan kehittämiseen.

Pelastuslain 41 § mukaisesti palontutkinnassa arvioidaan myös tulipalojen tahallisuutta- ja tuottamuksellisuutta. Jos on aihetta epäillä, että tulipalo tai muu onnettomuus on aiheutettu tahallisesti tai tuottamuksellisesti, pelastusviranomaisen on ilmoitettava asiasta poliisille. Poliisille on ilmoitettava myös palontutkinnan yhteydessä havaituista palo- ja henkilöturvallisuusrikkomuksista. Ilmoitusvelvollisuuden toteutumista on seurattu vuonna 2023

aluehallintoviraston toimesta. Pirkanmaalla oli puutteita ilmoitusvelvollisuuden toteutumisessa. Ilmoitusvelvollisuuden täyttämässä on edelleen kehitettävää.

Palontutkinnan tasot on määritetty valtakunnallisesti 1, 2 ja 3 tasoihin. Lisäksi valtakunnallisesti on erilaisia palontutkintaa vaativia vaihtuvia teemoja, joihin osallistuminen on usein vapaaehtoista, mutta tärkeää. Palontutkintaa voidaan tehdä myös oman harkinnan mukaisesti. Palontutkinnan toteuttaminen on ohjeistettu tarkemmin palontutkintaohjeessa. Palontutkintaan resursoidaan onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueelta 0,61 htv:tä ja pelastustoiminnan toimialueelta 0,2 htv:tä.

4.4. Onnettomuuskehityksen seuranta

Pelastuslain 43 §:n mukaan pelastuslaitoksen tulee seurata onnettomuusuhkien sekä onnettomuuksien määrän ja syiden kehitystä ja niistä tehtävien johtopäätösten perusteella ryhtyä osaltaan toimenpiteisiin onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja niihin varautumiseksi sekä tarvittaessa tehdä esityksiä muille viranomaisille ja tahoille.

Valvontasuunnitelma päivitetään vuosittain ja päivityksen yhteydessä tarkastellaan samalla Pronton onnettomuustilastointia. Tarvittaessa valvontasuunnitelman valvontavälejä ja valvontakohteiden tietoja päivitetään. Pronton onnettomuustilastoinnin pohjalta voidaan myös vuosittain valita valvonnan painopisteet.

Onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueella käydään läpi kohteita, joihin on tehty palontutkintaa. Palontutkinnan tuloksia hyödynnetään valvontatoiminnassa sekä ohjauksessa, neuvonnassa ja turvallisuusviestinnässä.

Onnettomuuskehityksen seuranta ei ole ollut Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuspalveluilla säännöllistä ja systemaattista vaan se on perustunut yleiseen turvallisuusviestinnän tukemiseen sekä palontutkinnan johtopäätöksiin. Kokonaisvastuuta tehtävän suorittamiseen ei ole ollut nimettynä ja näin ollen organisoidulle ja systemaattiselle toiminnalle on tullut selvä tarve. Tavoitteena on, että vuonna 2024 onnettomuuskehityksestä luodaan neljännesvuosittain katsaus ja tämän perusteella tarvittaessa muutetaan ohjeistusta / toimintatapoja sekä viestinnässä, onnettomuuksien ehkäisyssä ja valvonnassa, että pelastustoiminnassa. Onnettomuuskehityksen seuranta ja asioista tiedottaminen on onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuulla. Seuranta tehdään tiiviissä yhteistyössä pelastuslaitoksen analyytikon kanssa. Analyytikko tuottaa tilastollisesti materiaalia, jota analysoidaan ja käsitellään onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueella. Tavoitteena on, että Pronto-aineiston pohjalta tehdyllä tilastoinnilla saataisiin onnettomuuskehityksestä tilannekuvaa kunnittain myös

alueellisen ja paikallisen turvallisuussuunnittelutyön tueksi vuosittain. Aiemmin onnettomuuskehityksen seurantaan ei ole resursoitu erikseen työvoimaa, mutta tilanteen muuttuessa resursoidaan onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueelta 0,1 htv:a, joka tarkoittaa noin 20 työpäivää yhdeltä henkilöltä vuodessa sekä pelastuspalveluiden analytiikon työaikaa 0,05 htv:a.

4.5. Valmiustarkastukset

Pelastuslain 84 §:n mukaan pelastusviranomaiset voivat tehdä tarkastuksia pelastuslaissa säädettyjen suuronnettomuuksien ja poikkeusolojen varautumisjärjestelyjen valvomiseksi muissa kuin asumiseen käytetyissä tiloissa sekä puolustusvoimien salassa pidettävissä kohteissa (pelastuslaki 83 §).

Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuspalveluissa valmiustarkastuksia ei ole tehty erikseen. Varautumisjärjestelyjen tilannekuva tulee esille eri tahojen kanssa käytävissä kokouksissa ja harjoituksissa sekä valvontakäynneillä (palotarkastukset).

Valmiustarkastuksilla varmistetaan osaltaan, että varautumisvelvolliset ovat huolehtineet niille kuuluvista velvoitteista. Palvelutasopäätöskauden aikana pilotoidaan hyvinvointialueen pelastusviranomaisen suoritettavien valmiuden tarkastuksia kuntiin ja muihin varautumisvelvollisiin suuronnettomuuksien ja väestönsuojelun varautumisjärjestelyiden valvomiseksi. Säännöllinen valmiuden tarkastusten toteuttaminen edellyttävät päätöstä henkilöstön lisäresursoinnista. Turvallisuustilanne on muuttunut Suomessa ja Euroopassa. Väestönsuojelun varautumisjärjestelyihin on tarkoituksenmukaista kiinnittää aiempaa enemmän huomiota. Valmiustarkastusten tekeminen edistäisi myös lakisääteisten väestönsuojelutehtävien edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien yhteensovittamisessa.

Vuoden 2024 aikana selvitetään valmiustarkastusten suorittamisten toimintamallit ja kartoitetaan mahdolliset valmiustarkastettavat kohteet sekä vaadittavat resurssit.

Valmiustarkastuksiin varataan onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueelta 0,05 htv:a.

5. Valvontasuunnitelman tavoitteet / kehittämiskohteet sekä valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

5.1. Tavoitteet

Yhteenveto vuoden 2024 määräaikaisen valvonnan tavoitteista:

- Määräaikaisen valvonnan suunnitellut kohteet pyritään valvomaan 100 %:sti (kohdemäärää pienennetty vuodelle 2024 riskiperusteisuus huomioiden)
- Määräaikaisen valvonta suoritetaan asiakaslähtöisesti uuden valvontaprosessin mukaisesti ja toimintaa kehitetään saadun asiakaspalautteen perusteella.

Yhteenveto vuoden 2024 ohjauksen ja neuvonnan tavoitteista:

- Usein kysytyt kysymykset –palsta nettisivuille
- Laadukkaan ja säännöllisen perehdytyksen / koulutuksen onnistuminen (myös vanhoille työntekijöille)
- Toimiva asiakaspalautejärjestelmä ja palautteisiin reagointi
- Chat-palvelun pilotointi päivystävälle palotarkastajalle
- Päivystävä palotarkastaja palvelee arkisin klo 9.00 – 11.00 ja 12.00 - 15.00 tilanne- ja johtokeskuksessa

Yhteenveto vuoden 2024 yhteistyön tavoitteista:

- Vahvistaa yhteistyötä eri toimijoiden kanssa
- Paikallisen ja alueellisen turvallisuussuunnittelutyön kartoittaminen ja käynnistäminen palvelutasopäätöskauden aikana kuntien kanssa. Tämä tehdään yhteistyössä siviilivalmiuden ja valmiussuunnittelun vastuualueen kanssa.
 - o Yhteys kuntiin kyselyn muodossa: selvitetään tarpeita ja toiveita yhteistyölle

Yhteenveto vuoden 2024 onnettomuuskehityksen seurannan tavoitteista:

- Neljännesvuosittain katsaus onnettomuuskehityksestä ja tarvittaessa muutetaan ohjeistusta / toimintatapoja pelastustoiminnassa, onnettomuuksien ehkäisyssä ja valvonnassa sekä viestinnässä.
- Onnettomuuskehityksen seurannasta luodaan tiedote jaettavaksi koko pelastuslaitokselle. Kuntiin laitettavassa tiedotteessa huomioitava kuntakohtaiset tiedot ja

erityisominaisuudet (alueellinen ja paikallinen turvallisuussuunnittelutyö). Seuranta tiiviissä yhteistyössä analyytikon kanssa.

5.2. Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi on osa pelastuslaitoksen oman toiminnan seurantaan, raportointia ja kehittämistä. Valvontasuunnitelman toteutumisen arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota suunnittelun riskiperusteisuuden toteutumiseen, käytettävissä olevien resurssien määrään, valvontakeinojen tehokkuuteen, viranomaisyhteistyön toteutumiseen sekä laadun ja suoritteiden seurantaan. Viranomaisen on valittava valvontakeinot niin, että niillä saadaan tilanteeseen nähden paras mahdollinen vaikuttavuus käytettävissä olevilla resursseilla.

Valvontaa suorittavat onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualueen työntekijät raportoivat kuukausiraporttiin kerran kuukaudessa. Raportointi käydään läpi kuukausittain onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualuepalaverissa ja lisäksi onnettomuuksien ehkäisyn ja siviilivalmiuden toimialueen johtoryhmässä.

6. Valvontasuunnitelmasta tiedottaminen

Valvontasuunnitelma on julkinen ja se on nähtävissä Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuspalveluiden internetsivuilla. Valvontasuunnitelma toimitetaan tiedoksi aluehallintovirastolle.

LIITTEET

- Liite 1 Valvontavälitaulukot A1-A6 ja B1
- Liite 2 Valvontavälien muutokset ja niiden syyt vuodelle 2024
- Liite 3 Valvontavälien muuttamisen perusteet

Liitetaulukko A1. Ympäri vuorokautisessa käytössä olevien kohteiden palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastuksen ohjeellinen väli <i>* kohteessa ei automaattista sammutuslaitteistoa</i>	Rakennus- luokitus 2018	Merlot- palotarkastus kohdetyyppi	12 kk	24 kk	36 kk	60 kk	120 kk
Keskussairaalat, muut sairaalat <i>Yliopistolliset ja muut keskussairaalat, mielisairaalat, alue-, paikallis- ja laitossairaalat yms.</i>	0611, 0612, 0613	A100		24			
Päiväkirurgiset sairaalat ja vastaavat					36		
Terveyskeskusten vuodeosastot	0610	A105		24			
Terveystieteiden erityislaitokset (24/7), muut terveydenhuoltorakennukset (vain päiväkäyttö) Sairaiden tai vammaisten kuntoutuksen keskittyneet kuntoutuslaitokset, toiminta 24/7	0610, 0614, 0619	A110		24			
Päiväkäyttöiset tilat: lääkäriasemat, neuvolat, hammashoito, terveys- ja mielenterveysasemat, elänsairaalat, pieneäinklinikat, laboratorio- ja tutkimusrakennukset						60	
Vanhainkodit, kehitysvammaisten hoitolaitokset, muut huoltolaitosrakennukset <i>Ammatilliset perhekodit ja toimeksiantoperusteiset perhekodit: kts: liitetaulukko B1</i> <i>Päihteiden väärinkäyttäjien hoitolaitokset, invalidien erityishuoltolaitokset</i>	0614, 0620, 0621	A115		24			
Palvelutalot <i>Palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Tehostetussa palveluasumisessa palvelua järjestetään asiakkaan tarpeen mukaisesti ympärivuorokautisesti. Laitoshoidon A115.</i> <i>Senioritalot ja vastaavat: kts. liitetaulukko B1.</i>	0120, 0130	A120		24*	36		
Tuettu asuminen ja muut vastaavat poistumis- turvallisusselvityskohteet <i>Asumista tuetaan sosiaaliohjauksella ja muilla sosiaalipalveluilla, esim. mt-kuntoutajat</i>	0120, 0130	A125		24*	36		
Muut sosiaalitoimen rakennukset (päiväkäyttö) <i>Suojatyräkennukset, vammaisten ja vanhusten palvelukeskukset, päihdehuollon rakennukset yms. päiväkäyttöiset tilat.</i>	0619, 0621	A126				60	
Lasten- ja koulukodit, ensi- ja turvakodit, ympäri- vuorokautiset päiväkodit <i>Ammatilliset perhekodit ja toimeksiantoperusteiset perhekodit: kts: liitetaulukko B1</i>	0620, 0810	A130		24*	36		
Vankilat	0630	A131		24			
Hotellit, loma-, lepo- ja virkistyskodit, muut majoitusliiketarvikkeet <i>alle 50 asiakaspaikkaa</i>	0320, 0321, 0322, 0329	A135		24			
Vuokrattavat lomamökkit -ja osakkeet <i>Pääasiallisesti liiketoiminnalliseen tarkoitukseen käytettävät lomamökkit ja vapaa-ajan asunnot.</i> <i>Lomakylät ja vastaavat</i>	0210, 0211	A140				60	
Yksittäiset lomamökkit						60	
Leirintäalueet		A141				60	
Asuntolat, muut asuntolarakennukset <i>Rakennukset, joita ei rakennusteknisesti voida lukea asuinrakennuksiin, eivät mm. Sisällä varsinaisia asuntaloja vaan yleensä vain asuinhuoneita. Tällaisia voivat olla asuntolat, vanhusten palvelutalot, asuntolahotellit yms.</i> <i>Yhtiöiden, järjestöjen yms. vapaa-ajanviettopaikkojen ja koulutustilojen yhteydessä olevat majoitusrakennukset, parakkimajoitusrakennukset jne. Myös hevos- ja marjatilojen kausiluontoinen majoitustoiminta.</i>	0130	A145				60	

Liitetaulukko A2. Opetusrakennusten ja päiväkotien palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastuksen ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 2018	Merlot- palotarkastus kohdetyyppi	12 kk	24 kk	36 kk	60 kk	120 kk
Päiväkodit alle 25 paikkaa 25 - 100 paikkaa yli 100 paikkaa	0810	A200		24	36	60	
Yleissivistävät oppilaitokset alle 100 oppilaan koulut	0820	A205		24	36		
Keskiasteen oppilaitokset	0830	A210			36		
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset	0840, 0841	A215			36		
Muut opetusrakennukset <i>Kansanopistot yms.</i>	0890, 0891	A220				60	

Liitetaulukko A3. Kokoontumis- ja liiketilojen palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastuksen ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 2018	Merlot- palotarkastus kohdetyyppi	12 kk	24 kk	36 kk	60 kk	120 kk
Liike -ja tavaratalot, myymälähallit, kauppakeskukset alle 400 m ² 400 - 2 499 m ² 2 500 - 9 999 m ² Yli 10 000 m ²	0310, 0311, 0319	A300					120
Anniskeluravintolat alle 50 asiakaspaikkaa 50 - 300 asiakaspaikkaa yli 300 asiakaspaikkaa	0330	A305				60	
Ruokaravintolat <i>Kohteella voi olla anniskelulupa, mutta toiminta on painottunut lounas- ja päivällisruokailuun.</i>	0330	A310				60	
Erilliset grillioskit ja vastaavat							120
Teatteri -ja konserttirakennukset alle 300 asiakaspaikkaa yli 300 asiakaspaikkaa	0710, 0711	A315				60	
Kirjastot, museot ja näyttelyhallit Kirjastot ja museot, joissa alle 50 000 kävijää vuodessa Kirjastot ja museot, joissa yli 50 000 kävijää vuodessa Näyttelyhallit alle 1500 m ² Näyttelyhallit yli 1500 m ²	0712, 0713, 0714	A320				60	
Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset Kirkot Rakenteellisesti haastavat ja kulttuurihistoriallisesti merkittävät kirkot Seurakuntakeskukset ja muut uskonnollisten yhdistysten rakennukset	0730, 0731, 0739	A325				60	
Muut kokoontumisrakennukset Suurin sallittu henkilömäärä alle 500 henkilöä Suurin sallittu henkilömäärä 500 - 5000 henkilöä Suurin sallittu henkilömäärä yli 5000 henkilöä	0720, 0740, 0741, 0742, 0743, 0744, 0749, 0790	A330				60	
Liikenteen rakennukset <i>Esim. pysäköintitalot, maanalaiset pysäköintilaitokset ja muut vastaavat kulkuneuvojen suoja- ja huoltorakennukset, rautatie- ja linja-autoasemat, tietoliikenteen rakennukset ja muut liikenteen rakennukset.</i> Oletettuun palonkehitykseen perustuvalla mitoituksella suunnitellut kohteet	0510, 0511, 0512, 0513, 0514, 0520, 0521, 0590	A335				60	

Liitetaulukko A4. Teollisuus- ja varastorakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastuksen ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 2018	Merlot- palotarkastus kohdetyyppi	12 kk	24 kk	36 kk	60 kk	120 kk
Energiantuotannon rakennukset alle 1000 m2 yli 1000 m2	1010, 1011, 1090, 1091	A400			36	60	
Infrastruktuurin kannalta merkittävät <i>Myös muut kuin energihuollon kannalta merkittävät kohteet, kuten kaukolämpö, vesihuolto, maakaasu, teletekniikka jne. Myös YTS-kohteet esim. huoltovarmuuskeskuksen varmuusvarastot</i>	1010, 1011, 1090, 1091, 1110, 1120	A405		24			
Teollisuushallit ja muut Kerrosala 300 - 999m2 Kerrosala 1 000 - 4 999m2 Kerrosala 5 000 - 14 999m2 Kerrosala 15 000m2 tai enemmän	0910, 0911, 0912, 0919	A410		24	36	60	120
Teollisuushallit- ja pienteollisuustalot Kerrosala 300 - 999 m2 Kerrosala 1 000 - 4 999 m2 Kerrosala 5 000 - 14 999 m2 Kerrosala 15 000 m2 tai enemmän	0920	A415		24	36	60	120
Varastorakennukset Kerrosala 600 - 1 499 m2 Kerrosala 1 500 - 9 999 m2 Kerrosala 10 000 m2 tai enemmän	1210, 1211, 1212, 1213, 1214, 1215	A420			36	60	120

Liitetaulukko A5. Maatalousrakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastuksen ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 2018	Merlot- palotarkastus kohdetyyppi	12 kk	24 kk	36 kk	60 kk	120 kk
Maatalousrakennus, AVI:n ympäristölupa Kanalat, broilerkasvattamot, lihakarjarakennukset ja pihattonavetat, joissa ei ole yläpohjan onteloa Sikalat ja muut kuin edellä todetut eläinsuojarakennukset	1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1419	A500		24	36		
Maatalousrakennus, kunnan ympäristölupa	1410, 1411, 1412, 1413, 1414, 1415, 1416, 1419	A505				60	
Erilliset viljankuivaamorakennukset	1491	A510					120
Muut maataloustuotantorakennukset <i>Ilmoituskynnyksen alle jäävien maatilojen, ravi- ja ratsastustallien yms. Lähtökohtainen valvontaväli on 60 kk. Maatilamajoitusta taikka kausiluontoisesti toimintaan liittyvää majoitusta tarjoavien ravi-, ratsastus- ja marjatilojen tms. valvontaväli määräytyy taulukon A1 mukaan. Kohteet, joissa on katsomollinen maneesi, luokitellaan luokkaan A330, valvontaväli henkilömäärän mukaan. Muiden maataloustuotantorakennusten (kasvihuoneet, turkistarhat, muut maa- ja metsä- ja kalatalouden rakennukset) valvontaväli määritellään tapauskohtaisesti.</i>	1490, 1492, 1493, 1499	A520	Tapauskohtainen harkinta				

Liitetaulukko A6. Muidenrakennusten palotarkastusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastuksen ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 2018	Merlot- palotarkastus kohdetyyppi	12 kk	24 kk	36 kk	60 kk	120 kk
Toimistot ja työpaikkatilat Kerrosala yli 2500 m2 tai kohteessa hätäkeskukseen kytketty paloilmoin	0400	A600				60	120
Palo -ja pelastustoimen rakennukset	1310, 1311, 1319	A605				60	
Palo -ja räjähdysvaaralliset tilat <i>Myös kohteet, joiden valvontaväli olisi muutoin yli 60 kk.</i> Jakeluasemat Kylmät jakeluasemat		A615 A616 A617		24	36	60	
Seveso-kohteet ja muut vastaavat <i>Mikäli rakennuksen käyttötarkoitus antaa harvemman valvontavälin, sovelletaan tämän kohdetyyppiin mukaista valvontaväliä.</i> Turvallisuukselvitys- ja toimintaperiaatelaitos (TUKES) Lupalaitos (TUKES) Kemikaali-ilmoitusvelvollinen kohde (PELA) Kemikaaliratapihat ja satamien kemikaalivarastot Tukes-luvanvarainen räjähddevarasto Turvallisuukselvitysvelvollinen räjähddevarasto		A620		24	36	60	
Turvetuotantoalueet Alle 40 ha Yli 40 ha		A625		24	36		
Kulttuurihistorialliset rakennukset <i>Kulttuurihistorialliset rakennus- ja kokoelmakohteet, joiden valvontaväliä ei ole määritelty muissa luokissa, eikä kohdetta valvota osana muuta kokonaisuutta. Esim. museoviraston rakennusperintörekisterin kohteet. Tapauskohtaisesti voidaan myös arvioida, ettei kohteella ole valvonnallista tarvetta.</i>		A630				60	
Muut rakennukset ja kohteet <i>Edellisiin luokkiin kuulumattomat kohteet, kuten kaivokset, maanalainen rakentaminen, liikennetunneli</i>	999	A635	Tapauskohtainen harkinta				

Liitetaulukko B1. Asuin- ja vapaa-ajan asuinrakennusten periaatteellinen valvontaväli.

Palotarkastuksen ohjeellinen väli	Rakennus- luokitus 2018	Merlot- palotarkastus kohdetyyppi	12 kk	24 kk	36 kk	60 kk	120 kk	
Asuin -ja liikerakennukset <i>Pääkäyttötavaltaan asuinrakennus kuuluu tähän ryhmään, mikäli siinä on A1-A6 käyttötaluokkiin kuuluvia tiloja. Perusvalvontaväli määräytyy rakennuksen A1-A6 luokkiin kuuluvien käyttötapojen perusteella.</i>	0120, 0121	B100		24	36	60	120	
Pelastussuunnitteluvolliset asuinrakennukset Rakennuksessa hätäkeskukseen kytketty pakollinen paloilmoitin ja/tai sammutuslaitteisto Yli 8-kerroksiset asuinrakennukset	0112, 0120, 0121	051 056 057			36 36		120	
Erityisryhmien asuinrakennukset <i>Ryhmään kuuluu senioritalot ja vastaavat asuinrakennukset, joissa asukasvalinnan peruste on ikä tai muu ominaisuus, mutta kohteessa ei tarjota palveluja kohteessa toimivan palveluntuottajan/toiminnaharjoittajan toimesta (vrt. liitetaulukko A1)</i>	0110, 0111, 0112, 0120, 0121, 0140	053			36			
Ammatilliset perhekodit <i>AVI-luvalliset kohteet</i>	0110, 0111, 0112	054			36			
Toimeksiantoperusteiset perhekodit	0110, 0111, 0112	055				60		
Pientalot	0110, 0111	05				60		
Vapaa-ajan asuinrakennukset	0210, 0211	052	Turvallisuusviestintä					

Valvontavälien muutokset ja niiden syyt vuodelle 2024

Valvontavälien muutosten perusteeksi vuodelle 2024 selvitettiin Pronto-onnettomuustietokannasta tapahtuneita onnettomuuksia, tarkastajien kokemuksia erilaisista kohteista ja niiden tarkastamisen vaikuttavuudesta.

Kaikkia kohteita koskeva periaatteellinen linjaus 6 kk:n ja 12 kk:n välein valvottavista kohteista tehtiin muuttamalla kohteet 24 kk:n valvontavälille. Tämä siitä syystä, että hyvän hallintotavan mukainen määräaikainen valvontakäynti pidentää valvontaprosessin kestoa ja useita kohteita jälkivalvotaan. Tämä aiheuttaa sen, että valvonnan väli saattaa joissain kohteissa kutistua jopa 6 kk:een. Näin ollen pienin valvontaväli on 24 kk. Lisäksi todettiin, että 48 kk:n valvontavälillä ei saada sen suurempaa hyötyä aikaiseksi, joten kohteet, joiden valvontaväli oli 48 kk, muutettiin joko 36 kk:n tai 60 kk:n kohteiksi. Lisäksi todettiin, että 96 kk:n valvontavälin kohteet on järkevää muuttaa joko 60 kk:n tai 120 kk:n kohteiksi.

Ympäri vuorokautisessa käytössä olevat kohteet (A1):

- 6 kk:n ja 12 kk:n kohteet siirretty 24 kk:een.
- 48 kk:n kohteet siirretty 60 kk:n kohteiksi.
- Lomakylät ja vastaavat -> 60 kk
- A140 Vuokrattavat lomamökit → Valvontatoimepiteeksi paloturvallisuuden itsearviointi, sillä tulevaisuudessa ei saada tietoa uusista tulevista vuokrakohteista johtuen muuttuneesta rakennusluokittelusta -> 60 kk

Opetusrakennukset ja päiväkodit (A2):

- 6 kk:n ja 12 kk:n kohteet siirretty 24 kk:een.
- 48 kk:n kohteet siirretty 36 kk:n tai 60 kk:n kohteiksi.
- A210 Keskiasteen oppilaitokset sekä A215 Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset siirretty 36 kk:n kohteiksi (aiemmin 24 kk).

Kokoontumis- ja liiketilat (A3):

- 6 kk:n ja 12 kk:n kohteet siirretty 24 kk:een.
- 48 kk:n kohteet siirretty 60 kk:n kohteiksi.
- A325 Uskonnollisten yhteisöjen rakennukset eroteltu käyttötavan mukaisesti (aiemmin olivat valvontavälillä 48 kk):
 - o Kirkot (0730) → 36 kk
 - Rakenteellisesti haastavat ja kulttuurihistoriallisesti merkittävät kirkot → 24 kk
 - o Seurakuntakeskukset (0731) ja muut uskonnollisten yhdistysten rakennukset (0739) → 60 kk

Teollisuus- ja varastorakennukset (A4):

- A410 Teollisuushallit ja muut teollisuuden rakennukset ja A415 Teollisuus- ja pienteollisuustalot jaettiin selkeästi pinta-alan mukaisesti ja määriteltiin pinta-alan mukaan valvontavälit (aiemmin valvottiin kaikki kohteet):
 - o Kerrosala 0-299 m² → Ei valvota ollenkaan
 - o Kerrosala 300-999 m² → valvontaväli 120 kk paloturvallisuuden itsearviointi
 - o Kerrosala 1000-4999 m² → valvontaväli 60 kk
 - o Kerrosala 5000-14 999 m² → valvontaväli 36 kk
 - o Kerrosala 15 000 m² → valvontaväli 24 kk
- A420 Varastorakennukset jaettiin selkeästi pinta-alan mukaisesti ja määriteltiin pinta-alan mukaan valvontavälit (aiemmin valvottiin kaikki kohteet):
 - o Kerrosala 0-599 m² → Ei valvota ollenkaan
 - o Kerrosala 600-1499 m² → valvontaväli 120 kk
 - o Kerrosala 1500-9999 m² → valvontaväli 60 kk
 - o Kerrosala 10 000 m² → valvontaväli 36 kk

Maatalousrakennukset (A5):

- 6 kk:n ja 12 kk:n kohteet siirretty 24 kk:een.
- 48 kk:n kohteet siirretty 60 kk:n kohteiksi.
- A510 Erilliset viljankuivaamorakennukset on aiemminkin valvottu paloturvallisuuden itsearviointina. Tätä valvontatoimenpidettä jatketaan, mutta valvontaväliksi määriteltiin 60 kk → 120 kk

Muut rakennukset (A6):

- 6 kk:n ja 12 kk:n kohteet siirretty 24 kk:een.
- 48 kk:n kohteet siirretty 60 kk:n kohteiksi.
- A617 Kylmät jakeluasemat siirrettiin valvontavälille 60 kk
- A625 Turvetuotantoalueet: alle 40 ha -> 36 kk, yli 40 ha -> 24 kk

Pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset:

Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuspalveluilla on määritelty rivi- ja kerrostalojen valvontaväliksi 60 kk. Pronto-onnettomuustilastoinnin perusteella valvontaväliä voidaan näiden kohteiden osalta pidentää 120 kk:een. Näissä kohteissa tapahtuvat rakennuspalot ja rakennuspalovaarat tapahtuvat melkein kokonaan asunnoissa, ei yleisissä tiloissa. Paloturvallisuuden itsearviointi (tai paikan päällä tehtävä määräaikainen palotarkastus) koskettaa kuitenkin vain rakennuksen yleisiä tiloja, ei asuntoja. Näin ollen paloturvallisuuden itsearvioinnilla ei saavuteta asuntojen turvallisuuden parantamista ja tähän tarvitaan muita keinoja, kuten turvallisuusviestinnän kohdentaminen asukkaille.

Pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset, joissa hätäkeskukseen kytketty pakollinen paloilmoitin ja/tai sammutuslaitteisto valvotaan paikan päällä tehtävällä määräaikaisella palotarkastuksella, valvontaväliksi 36 kk. Myös pelastussuunnitelmavelvolliset asuinrakennukset, jotka ovat yli 8-kerroksissa valvotaan paikan päällä tehtävällä määräaikaisella palotarkastuksella, valvontaväliksi 36 kk.

Valvontavälien muuttamisen perusteet

Yritys- ja laitoskohteiden sekä asuinrakennusten määräaikaisen valvonnan lähtökohtaiset määrävälit esitetään käyttötavoittain liitteen 1 taulukoissa A1-A6 (yritys- ja laitoskohteet) ja B1 (asuinrakennukset). Taulukon harmaa palkki osoittaa minimi- ja maksimitarkastusvälit ja ohjeellinen tarkastusväli Pirkanmaan hyvinvointialueen pelastuspalveluissa on esitetty tarkastusväliä kuvaavalla lukuarvolla. Kohde voi kuulua useaan ryhmään, esim. varastorakennuksiin taulukossa A4 ja Seveso-kohteisiin taulukossa A6, sekä sisältää useita erityyppisiä käyttötapoja. Tällöin valvontavälin lähtökohtana käytetään pienemmän tarkastusvälin antavaa taulukkoa. Mikäli kohde muodostuu useista rakennuksista, määritellään valvontaväli sen rakennuksen mukaan, mistä muodostuu pienin valvontaväli.

Tarkastusvälin muuttaminen tapauskohtaisesti

Yksittäisten kohteiden valvontaväliä voidaan pidentää (+) tai lyhentää (-) lähtökohtaisesta valvontavälistä tapauskohtaisesti. Valvontavälin muuttaminen suositellusta on perusteltava ja kirjattava valvontatietokantaan siten, että perusteluita voidaan tarkastella jälkikäteen. Muutos kirjataan kohteen palotarkastuspöytäkirjan johtopäätöksiin. Valvontavälin muutoksesta voidaan tarvittaessa kirjata myös erillinen päätösasiakirja.

Valvontavälin muuttamisen perusteena voivat olla mm. seuraavat seikat:

1. Turvallisuuskulttuuri

- Puutteellinen turvallisuuskulttuuri (-). Esim:
 - a. Tavanomaista enemmän puutteita palo- ja henkilöturvallisuussäädösten noudattamisessa.
 - b. Havaitut puutteet toistuvat peräkkäisissä tarkastuksissa.
 - c. Poistumisturvallisuusselvityskohteen turvallisuustaso ei vastaa arviointipäätöstä.
 - d. Toistuvat erheelliset paloilmoitukset.
- Tavanomaista parempi turvallisuuskulttuuri (+)
 - a. Vrt. Arvioiva valvontamenetelmän¹ Turvallisuuden suunnittelu -moduulin hyvät käytännöt ja niiden toteutuminen käytännössä.

2. Uhatut arvot ja poikkeukselliset riskit

- Irtaimiston ja/tai rakennuksen arvo poikkeaa merkittävästi ko. valvontaluokassa tavanomaisesta. (+/-)
- Suojaustaso poikkeaa tavanomaisesta (rakentamismääräysten minimitaso). (+/-)
- Palo-osastojen koko poikkeaa tavanomaisesta (rakentamismääräyksistä). (+/-)

¹ <https://www.pelastuslaitokset.fi/julkaisut/arvi/turvallisuussuunnittelu>

- Kohteen laajuus ja geometrinen monimutkaisuus (operatiivisesti haasteelliset kohteet (maanlainen rakentaminen, korkeat rakennukset), monimutkainen paloturvallisuustekniikka, paloluokka P0). (-)
- YTS-kohteet, yhteiskunnallisesti merkittävät kohteet, kunnan toiminnan kannalta kriittiset kohteet. (-)
- Teollisuuden tuotannon toimiala ja palovaarallisuusluokka PVL 2. (-)
- Poikkeuksellisen suuri henkilömäärä käyttötapaan nähden. (-)
- Poikkeuksellisen suuret kulttuuri- tai rakennushistorialliset arvot. (-)
- Tavanomaista suuremman ympäristövahinkoriskit (esim. kemikaalien käsittely pv alueella). (-)
- Pitkä toimintavalmiusaika suhteessa riskeihin. (-)

3. Tapahtuneet onnettomuudet tai vastaavat

Useita viranomaiskäyntejä, poikkeamia, onnettomuuksia tai läheltä piti -tilanteita samassa kohteessa. (-)